

Izhaja vsak dan zjutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. Posamezna številka Din 1.—, lanskoletne 2.—; mesečna naročnina Din 20.—, za tujino 30.—. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva 23. Telefon uredništva 30-70, 30-69 in 30-71.

Jugoslovan

Ročopisov ne vračamo.
Oglasi po tarifi in dogovoru.
Uprava
v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-68.
Podružnica v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 24, tel. 29-60.
V Celju: Slomškov trg 4.
Pošt. ček. rač. Ljubljana 15.621.

Št. 41

Ljubljana, četrtek, dne 19. februarja 1931

Leto II.

Španski kralj Alfonz XIII.

Venezelos odpotuje v inozemstvo

Atene, 18. februarja. AA. Grški ministrski predsednik Venezelos je prebolel gripo in odpotuje za nekaj tednov v inozemstvo, da se odpomore od bolezn. Nadomeščal ga bo zunanji minister Mihalakopoulos.

Načrti romunske liberalne stranke

Bukarešta, 18. februarja. n. Kongres liberalne stranke, ki bi se moral vršiti 22. t. m., bo 28. in 29. t. m. Listi pišejo, da bodo na tem kongresu liberalci izglasovali resolucijo, ki jo bodo predložili kralju Karlu. V tej resoluciji bodo zahtevali, naj vlada nacionalno-kmetijske stranke nemudoma poda ostavko. Izjavili bodo, da sprejmejo sestavo vlade in vso odgovornost za delo vlade. Obljubili bodo, da bodo rešili gospodarsko krizo. Na kongresu bodo sklepali tudi o svojem sodelovanju v slučaju, da pride do koncentracijske vlade. »Cuventul« poroča, da bosta tako liberalna kot sedanja vladna stranka zavzeli ostro stališče proti sestavitvi takozvane vlade osebnosti.

Za plebiscit proti pruskemu deželnemu zboru

Berlin, 18. februarja. AA. Osrednji odbor Stahelma poroča, da so njene organizacije v Berlinu in v Brandenburgu zbrale 25 tisoč podpisov, ki so potrebni za plebiscit o razpustu pruskega deželnega zbora.

Med makedonstvujušimi

Sofija, 18. februarja. n. Listi javljajo, da sta se snoči obe krili makedonstvujuših, mihaloyci in protogerovci sporazumeli. Voditelji protogerovcev bodo opustili politiko, njihovim pristašem pa je dano na voljo, da se priključijo mihaloycem ali pa da zapuste organizacijo. To je rezultat ugrabitve Popa Hristova, ker so protogerovci zaradi tega ostali brez voditelja.

Vohunske afere na češko-slovaškem

Praga, 18. februarja. n. O špijonskih aferah na češko-slovaškem smo zvedeli te-le podrobnosti: Gre za tri afere. Prva je industrijsko-vohunška v tovarni Horak. Tam je bila s pomočjo vrtarja izdana tajnost fabriciranja protiplinskih mask, nekaterih kemikalij in novih strupenih plinov, ki bi jih proizvajala tudi konkurenčna tovarna in uspešno konkurirala. Do sedaj se še ne ve, kje so odpeljani materiali in načrti. Druga vohunska afera je bila v tovarni orožja v Brnu. Tu gre za berlinski vohunski center v korist sovjetom. Madjarski, ali Nemčiji, ali pa morebiti v korist vseh treh držav. Kot direktni krivci velja bivši nadporočnik avstrijske vojske Jaroslav Tibor, ki je bil pred kratkim odpuščen iz tovarne. On je svoj čin priznal in na osnovi njegovega priznanja so odkrili tudi njegove pomagače, od katerih so nekateri na Dunaju.

Mož, ki je poškodoval Rembrandtovo sliko

Amsterdam, 18. februarja. AA. Mož, ki je poškodoval Rembrandtovo sliko, je star okrog 40 let. V zaporu noče jesti in odklanja vsako pojasnilo o nagibih, ki so ga privedli do tega zločina. Zdravniki mislijo, da aretirani simulira blaznost. Njegove identite niso mogli ugotoviti, ker ni imel listin in je ostanil iz obleke vsak znak. Upajo, da bo znameniti obnovitelj slik Dewildt popravil poškodovano sliko, da si bo to delo izredno težko in delikatno.

Turški upornik, ki je pobegnil izpod vislic, prijel

Angora, 18. februarja. AA. Na smrt obsojenega upornika Husejina, ki je zbežal pri zadnjih usmrtitvah izpod vislic, so ujeli v bližini Magnesije, ko je prišel iz gozda in prosil kmetje za živila. Slednji so ga predali orožnikom. Obesili ga bodo v sredo.

Vlada monarhistične koncentracije v Španiji

Novo vlado je sestavil admiral Aznar - Grof Romanones zunanji, general Berenguer vojni minister - Volitve za ustavodajno skupščino bodo v juniju

Madrid, 18. februarja. d. Admiral Aznar je sestavil novo vlado. Novi ministri so ob 1. popoldne kralju prisegli. Kabinet je sestavljen tako-le: ministrski predsednik admiral Aznar, zunanje zadeve grof Romanones, notranje zadeve marki Hoyos (senator in madridski župan), pravosodje marki Alhuzemas, javna dela La Cierva, vojna general Berenguer, mornarica admiral Rivera, delo vojvoda Maura, prosveta Ascon Marin, finance Ventea in gospodarstvo grof Bugallal.

Madrid, 18. februarja. d. Program nove Aznarjeve vlade se bo zelo približeval programu konstitucionalistov. Kakor pravi, bodo razpisane najprej občinske volitve, potem meseca maja volitve v generalni svet in meseca junija splošne volitve. Ustavodajni skupščini bo podeljena pravica, reformirati vso ustavo. Glavne na redbe in zakoni iz dobe diktature se bodo razveljavili.

Madrid, 18. februarja. d. Kralj Alfonz je admiralu Aznarja opoldne poklical v palačo. Aznar je bil minister v kabinetu, ki ga je vrgel Primo de Rivera. Kakor znano, je bilo že ob začetku krize rečeno,

da bo Aznar prevzel predsedstvo vlade monarhistične koncentracije.

Položaj pred rešitvijo krize

Madrid, 18. februarja. AA. Položaj je prejel ko slej zelo nejasen in napet. Odlok, ki uvaja cenzuro, je podpisal general Berenguer, ki je odgovoren za mir in red v državi.

Vse španske posadke so v stalni pripravljenosti. Snoči so bile v Madridu velike demonstracije proti vojaški diktaturi. Na drugi strani pa je velika množica pozdravila na postaji špansko kraljico, ki se je vrnila iz Londona.

Pred kraljevo palačo je ogromna množica vzklikala kralju in kraljici, ki sta se pojavila na balkonu in se zahvaljevala množici. Trenutno skušajo sestaviti kabinet, ki bi predstavljal nekako civilno diktaturo.

Madrid, 18. februarja. AA. »Reuter« poroča, da se obnova vojaške diktature ni posrečila. General Saro je odklonil mesto diktatorja, ker je bil mnenja, da diktatura ne bi uspela.

Medtem so bile ponovno ukinjene vse ustavnne garancije. Po zadnjih vesteh bo ad-

miral Aznar najbrže sestavil čisto monarhistično vlado.

Madrid, 18. februarja. AA. Kakor poročajo, je bila preteklo noč mobilizirana v vseh španskih mestih policija. Cenzura je zopet obnovljena. Ko je Sanchez Guerra vprašal včeraj zjutraj kralja, ali je pripravljen za časa volitev v ustavodajno skupščino odpovedati se vladarskim pravicam, je kralj odgovoril, da stori to le v primeru, če bo v tem času zajamčen v vsej Španiji mir in red.

»Ako mi tega ne morete zajamčiti,« je nadaljeval kralj, »tedaj moram sam kot varuh španskega naroda skrbeti za to, da ne pride do meščanske vojne. Gotov sem, da bodo prihodnje volitve izpadle za monarhijo ugodno.«

Ker Sanchez Guerra ni mogel dati za-prošenih jamstev, ga je kralj ljudno naprosil, naj vrne mandat za sestavo nove vlade in zapusti palačo.

Madrid, 18. februarja. AA. Danes opoldne je kralj pozval k sebi admiralu Aznarja in mu poveril sestavo monarhističnega kabineta. Politični krogi menijo, da bo Aznar uspel.

Divji prizori v dunajskem parlamentu

Heimwehrovci izzovejo pretep s socijalnimi demokrati - Pred ministrsko klopjo se poslanci celih deset minut obdelujejo s pestmi in brcami

Dunaj, 18. februarja. d. Na današnji seji Narodnega sveta je popoldne prišlo do velikega pretepa med poslanci domovinskega bloka in socijalnimi demokrati. Med proračunsko razpravo je dobil besedo socijalno-demokratski poslanec Coloman Wallisch iz Brucka na Muri, ki je, kakor znano, pri heimwehrovcih zaradi svoje komunistične preteklosti zelo obsovan. Ko je Wallisch začel govoriti, so začeli poslanci domovinskega bloka z glasnimi klici demonstrirati in mu niso hoteli pustiti govoriti. Prerinili so se do govorniškega

odra, hkrati pa so z druge strani prihтели tudi socijalno-demokratski poslanci, da bi Wallischa ščitili.

Pred ministrsko klopjo je prišlo do pravega pretepa. Poslanci so se obdelovali s pestmi, klofutami in brcami. V prvih vrstah je stal posebno heimwehrovski poslanec Heinzl, od socijalnih demokratov pa Hartmann. Nekateri krščansko-socijalni poslanci, ki so se pomešali med pretepače, da bi jih pomirili, so tudi dobili dosti udarcev. Dobili so jih tudi reditilji in slugi, ki so hoteli miriti. Seja je bila prekinjena.

Sele po 10 minutah sta se obe sovražni stranki ločili. Nekateri poslanci so bili lahko ranjeni. Heimwehrovskemu poslancu Heinzlu očitajo, da je on začel pretepa in z brcami, kakor tudi, da je vrgel tintnik proti socijalno-demokratskim klopm. Ko je bila seja zopet odprta, je p. 1. sednik izrazil obžalovanje nad dogodki in je nekaterim poslancem izrekel ukor. Ko je potem poslanec Wallisch svoj govor nadaljeval, so poslanci domovinskega bloka s klici: »Sedaj se začneja sovjetska vlada!« pustili dvorano.

Romunski kralj med svojim narodom

Kralj Karel se hoče osebno prepričati o razmerah med ljudstvom

Bukarešta, 18. februarja. AA. Rador poroča: Kralj Karol dva tedna ne bo sprejmal v avdienci. Ta čas bo porabil za to, da se bo na licu mesta poučil o razmerah v narodu. Včeraj se je nenadoma pojavil v nekem okraju glavnega mesta in je osebno zapovedal uradnikom, naj hitreje vrše svoje posle. Obenem se je informiral o njihovih rodbinskih in premoženjskih razmerah. Nato je šel v neko finančno upravo, kjer si je ogledal poslovanje in si dal poročati o premoženjskem stanju davčnih

obvezancev. Tam je ostal celo uro. Nato je šel v neko trgovino, kjer se je informiral o cenah in brezposelnosti. Potem pa je odšel v neko hišo v predmestju, kjer se je informiral o prebivalcih te hiše. Ko se je čez četrt ure spet pojavil na cesti, so ga obklopile množice ljudi, ki so mu priredile ovacije. Kralj jih je začel izpraševati, kako jim gre, in je med nje razdelil mnogo darov in denarja. Ko so ovacije dosegle višek, se je kralj vrnil v dvor.

Novi proračun italijanskega vojnega ministrstva

Proračun za leto 1931/32 predvideva povečanje izdatkov za okoli 113 milijonov lir

Rim, 18. februarja. v. Snoči so v poslanski zbornici razdelili med poslance kopije proračunskega načrta vojnega ministrstva za poslovno leto 1931-32. V tem proračunskem načrtu so določeni izdatki v znesku 2.989.515.554-40 lir (okrog 9 milijard Din), to je za 112.199.509-40 lir več, nego je bilo določeno v proračunu za tekoče poslovno leto. V proračunskem načrtu je rečeno, da znaša efektivni porastek 112.008.609-40 lir izdatki v znesku 190.900 lir, da so bili preneseni iz proračunskih načrtov drugih ministrstev v proračunski načrt vojnega ministrstva.

vojne naravne, predstavljajo naravnost ogromna števila. Poleg tega pa je treba še upoštevati silne izdatke ministrstva za javna dela predvsem v obmejnih krajih, kjer grade cele sisteme cestnih omrežij, utrdb in vseh mogočih zgradb na račun vojnega ministrstva, nadalje izdatke za fašistovsko milico in mladinske fašistovske organizacije. Saj govore italijanski državni in generali sami, da bo treba milijonike v slučaju vojne pomešati med redno vojsko, da bodo dvignili borbeni duh italijanske armade.

Ostanki zrakoplova »101« prodan v Friedrichshafen

Friedrichshafen, 18. februarja. AA. Tukajšnja tvornica zrakoplovov je kupila aluminijevo ogrodje angleškega zrakoplova »R 101«, ki se je svojčas ponesrečil v severni Franciji. Te ostanke bo tvornica uporabila pri gradnji novega Zeppelina. Vodstvo tvornice poroča, da odpade nameravani polet Zeppelina zrakoplova za severni tečaj iz finančnih razlogov.

Ameriški vicekonzul v Zagrebu

Beograd, 18. februarja. AA. Ameriška vlada je imenovala za vicekonzula v Zagrebu Roberta Felnerja.

Grška išče posojilo v Londonu

Atene, 18. februarja. AA. Guverner grške narodne banke Dionisis je odpotoval v London, da tam sklene produktivno posojilo 5 do 8 milijonov funtov.

Bivši kralj Ferdinand pojde v Egipt

Coburg, 18. februarja. AA. Bivši bolgarski kralj Ferdinand se bo napotil v Egipt. Zdravniki so mu svetovali, naj gre v južno podnebje. V Egiptu bo kralj Ferdinand ostal dalj časa. Tu bo praznoval tudi svojo 70. letnico.

Procesi proti antifašistom

Trst, 18. februarja. n. Pred izrednim sodiščem za zaščito države v Rimu pride v najkrajšem času do več procesov proti antifašistom. Razen naših rojakov bodo sojeni tudi italijanski državljani, antifašisti in republikanci. Nekaj skupini 24 intelektualcev bodo sodili v najkrajšem času. Proti postopku proti tem intelektualcem sta do sedaj protestirali belgijska in angleška liga za zaščito človeških pravic.

Razgovori med indijskim podkraljem in Gandhijem

Newdelhi, 18. februarja. AA. Po razgovoru z indijskim podkraljem je Gandhi včeraj izjavil, da se bo nadaljeval razgovor danes. Ko se je Gandhi vračal od podkralja, ga je pozdravljala velika množica. Videti je bilo, da je zelo zadovoljen in je živahno odzdravljaval množici.

Noblova nagrada za balkansko konferenco

Budimpešta, 18. februarja. AA. Univerze balkanskih držav so sklenile predlagati odboru za podelitev Noblove mirovne nagrade, naj s to nagrado odlikuje takozvano balkansko konferenco. Namen te konference je, dognati osnove balkanske federacije.

Dogodki na Španskem

Demisija vlade generala Berenguera, ki je imela likvidirati dediščino vladavine generala Primo de Rivero, se lahko smatra kot nekak mejnik v razvoju zamotanih političnih razmer na Španskem. Ona pomeni, da se je v Španiji zopet obnovil boj za ustavo, vsled česar so prišle politične stranke zopet do veljave. Vprašanje pa je, če bodo znale to veljavo tudi obdržati, kar se jim bo posrečilo le tedaj, če bodo moge dati jamstvo za mir in red v deželi. Sprememba režima se naj izvrši, toda ne tako, da bi bilo to v korist prevratnim elementom.

Vzrok tega važnega preobrata v reševanju španske politične in režimske krize se morajo iskati v zadržanju španskih monarhistov od padea generala Primo de Rivero dalje. Sannetez, Guerra, Melguades Alvarez in drugi so že lansko leto javno zavzeli stališče, da je potrebno sklicanje ustavodajne skupščine. Tudi sicer je bilo splošno zadržanje konservativcev bolj medlo in neodločno, bolj defenzivno nego ofenzivno. Na drugi strani pa se je posebno v zadnjih mesecih opazalo čedalje bolj živahno anti-monarhistično gibanje, ki je zajelo posebno meščanstvo, intelektualce, delavstvo in celo tudi en del armade.

To gibanje je dovedlo v decembru lanskega leta do organiziranega upora, ki pa je bil, kot znano, naglo udušen. Vendar pa je bil ta revolucionarni poskus kljub svojemu neuspehu za Španijo skrajno resen dogodek, ker z udušitvijo ustaje revolucionarno vrenje ni prenehalo. Španska splošna delavska zveza pri tem prvem poskusu sploh ni sodelovala in tej okoliščini se je v glavnem zahvaliti, da se je »revolucija« tako naglo iztrošila.

Kljub vsemu je precej verjetno, da bi vse revolucionarno vrenje ne moglo imeti posebnega vpliva na nadaljni razvoj dogodkov, ker se je pri prvem poskusu pokazalo, da je ogromna večina armade popolnoma zanesljiva. Na drugi strani pa je bila ponesrečena revolucija iz lanskega decembra za Berenguerovo vlado dragocena izkušnja. Dočim je prišla omenjena vstaja kot nekako presenečenje, bi bilo kaj takega v bodoče izključeno — z drugimi besedami izključen bi bil uspeh vsakega novega poskusa vstaje, ker bi vsak tak poskus našel vlado pripravljeno.

Če torej promatramo položaj na Španskem v začetku letošnjega leta s stališča moči monarhističnega in republikanskega tabora, pridemo do zaključka, da ne more biti nikakega dvoma, da je imela Berenguerova vlada dovolj moči za nadaljnje izvajanje svoje diktatorične oblasti. Vsled tega bi tudi ne bilo točno mnenje, da so to vlado vrgli republikanci. Smertni udarec so ji marveč zadali ravno monarhisti, in sicer oni, ki so se postavili na stališče, da se mora sklicati nova španska zbornica, ki naj bi se izvolila 1. in sestala 25. marca kot ustavodajna skupščina in ne kot navaden parlament. Če vlada ne pristane na to zahtevo, potem bodo pristajši tega stališča enostavno bojkotirali volitve, ki jih je razpisala vlada.

Razume se, da so to stališče odobrile in usvojile tudi vse stranke levice, tako da je že obstojal precej velik blok političnih skupin, ki so nameravale iti v volilni boj z namenom, da glasovanje sploh preprečijo, tako da bi bila nova zbornica — zbornica manjšine in kot taka brez vsakega ugleda in pomena. Vlada se tega gibanja ni preveč prestrašila in je bila odločena, da izvede volitve kljub bojkotnemu gibanju, saj se mu nekatere močne stranke niso bile še priključile. Šele ko so se tudi liberalci — skozi usta grofa Romanonesa in Garcia Pietra — postavila na bojkotno stališče, je postalo jasno, da bo imelo to gibanje popoln uspeh. Grof Romanones je sicer izjavil, da se bo njegova stranka volitev udeležila, toda samo zato, da lahko predlagajo njeni poslanci, da se v odgovor na kraljev govor ob otvoritvi novega parlamenta vplete tudi zahtevo, naj se novoizvoljena zbornica takoj razpusti in razpišejo volitve v ustavodajno skupščino.

Stališče liberalcev po svoji obliki ni bojkotno, pač pa po svojem bistvu, kajti na ta način bi se zopet doseгло, da bi trajalo življenje nove zbornice le par dni, t. j. dokler bi ne bila končana debata o odgovoru na kraljski govor. Z drugimi besedami: volitve za navadno zbornico bi postale tudi po tej poti brezpredmetne.

General Berenguer je položaj povsem pravilno presodil in podal odstavek. Z njo pa je stopila španska kriza v svojo akutno fazo, je dosegla svoj zaplet, iz katerega se išče sedaj izhod. Kakor vselej, ko se nahaja kaka država v hudi krizi, velja tudi v tem slučaju, da bo izhod tem gladkejši, lažji in boljši, čim večji bo patriotizem ljudi, od katerih je odvisen nadaljni razvoj priilik na Španskem.

Kar se tiče končno vprašanja možnosti obnove podatki o razmerju med posameznimi političnimi silami predvidevanje, da ji ne grozi nikaka nevarnost. Dejstvo, da se znaten del najvplivnejših monarhistov (kot n. pr. liberalcev in konservativcev) strinja v nekaterih svojih zahtevah z izrazito republikanskimi strankami, ne pomeni, da zasledujejo tudi monarhisti odpravo monarhije. Kar hočejo doseči, je namreč le revizija španske ustave iz leta 1876, in to na način, da bi bile kroni odvzete nekatere prerogative, predvsem pa pravica do razpusta parlamenta. Trdno za monarhijo pa je tudi kmetstvo ljudstvo, ki tvori še vedno večino španskega prebivalstva.

Grško-bolgarski spor pred sobranjem

Sofijski politični krogi nezadovoljni z Burovom — Interpelacija socialista Pastuhova

Sofija, 18. februarja. AA. List »Zarja« poroča, da so bolgarski krogi jako nezadovoljni s stališčem, ki ga je zvezel zunanji minister Burov v grško-bolgarskem sporu. Burovu očitajo, da je storil več hudih pogrešk in da je ne samo zanemarl Hendersonovo inicijativo, nego tudi ni poslušal nasveta turškega zunanjega ministra Tevčika Ruždž-beja, ki mu je o priliki svojega obiska pri njem sporočil, da je italijanska vlada pripravljena posredovati.

Sofija, 18. februarja. AA. Voditelj socialistov Pastuhov je vložil v sobranju interpelacijo o stališču, ki ga je zavzel zunanji minister Burov v grško-bolgarskem sporu.

Sofija, 18. februarja. AA. Danes dopoldne je bila seja parlamentarne komisije za zunanje zadeve. Na seji je minister za zunanje zadeve Burov razložil grško-bolgarski spor. Burov je včeraj sprejel angleškega poslanika v Sofiji in z njim dolgo časa govoril o tem sporu. Bolgarski odgovor na znano pismo angleškega zunanjega ministra Hendersona bo prečan angleškemu poslaniku po seji parlamentarne odbora za zunanje zadeve in seji ministrskega sveta.

Carinska pogajanja med Italijo in Anglijo

V Rimu se računa z uspešnim zaključkom razgovorov

Rim, 18. februarja. n. Že nekaj dni se zastopniki italijanske in angleške vlade menijo o delni reviziji carinskih taks. Ti razgovori so se pričeli na poziv angleške vlade, ki je predložila listo nekaterih proizvodov, za katere zahteva carinske olajšave pri izvozu iz Anglije v Italijo. Angleška vlada je stavila po svojih zastopnikih slične predloge tudi francoski, nemški, danski, švedski in norveški vladi, da na ta način olajša izvoz angleškega tekstilnega

blaga. Angleška vlada je s svoje strani obljubila, da bo znižala carinske tarife za uvoz izvoznih proizvodov omenjenih držav.

»Tribuna« trdi, da je italijanska vlada z veliko simpatijo sprejela predlog angleške vlade in da bodo sedanji razgovori med zastopniki italijanske in angleške vlade gotovo končali z uspehom, če bo angleška vlada zares olajšala uvoz italijanskega blaga v Anglijo.

Velike poplave na Grškem in Bolgarskem

Škoda v grški Makedoniji gre v milijone — Prekinjen promet med Bolgarijo in Turčijo

Atene, 18. februarja. AA. Iz Makedonije poročajo o velikanskih poplavah. Vse reke od Marice do Strumice so narasle in poplavile okolice. Škoda gre v milijone. V spodnjem toku Vardarja je škoda precej velika. V Tesaliji so zlasti narasle reke Vistrica, Staneja in Penej in je vojaštvo moralo reševati prebivalstvo zlasti v vaseh Ceroveli, Karamidi in Budozaiski. Med Lariso in Trikala je promet ustavljen, ker je reka Staneja odnesla mostove. Tudi tam je moralo vojaštvo pomagati pri reševanju prebivalstva. Število živine, ki je poginila, še ni dognano, prav tako tudi ne vsa škoda, ki so jo narasle vode povzročile.

Sofija, 18. februarja. AA. Zaradi poplave

Marice, ki je odnesla nekaj mostov, je promet z Odrinom prekinjen. Orijent ekspres proti Carigradu ni mogel odpeljati in je moral ostati v Sofiji. Prav tako ne vozijo vlaki iz Carigrada. Mislijo, da bo promet urejen čez dva ali tri dni.

Silne povodnji tudi v Turčiji

Carigrad, 18. februarja. n. Zaradi velike povodnji, zlasti pri Jedrenju, kjer je Marica porušila mostove, ne more voziti orientekspres. Že dva dni ni noben vlak odpeljal proti Carigradu ali obratno. Podrobnih vesti o položaju na progih in o poplavljenih krajih še ni. Kolikor pa se je moglo do sedaj zvedeti, ni bilo človeških žrtev, vendar pa to ni gotovo. Pričakujejo se nove vesti.

Likvidacija neporavnanih državnih obvez

Sklep fin. ministra, s katerim se ureja tozadevni postopek

Beograd, 18. februarja. AA. Finančni minister je s svojim sklepom predpisal postopek o likvidaciji neporavnanih državnih obvez prejšnjih let do vstetega 31. marca 1929, in postopek za likvidacijo neporavnanih državnih obvez leta 1929/30, ki iz kakršnihkoli razlogov še niso mogle biti poravnane v določenem roku. Po zbranih podatkih finančnega ministristva znašajo neporavnane državne obveze do vstetega 31. marca 1929 48.731.875/61 Din, neporavnane obveze leta 1929/30 pa 33.941.408 Din. Na podlagi § 9 finančnega zakona za l. 1930/31, zlasti točke 1, je predpisal finančni minister postopek za poravnanje teh obvez, zlasti tole:

Obveze, ki se iz kakršnihkoli razlogov niso poravnale v določenih rokih, bo uredil ne redbodajalec I. stopnje z izplačilom na državnih blagajnah ali pa svojih podrejenih blagajnah iz lastnih sredstev. To pooblaščenje ne morejo prenesti na podrejene organe, nego ga morajo rezervirati zase, da bo možna evidenca o izdanih vsotah. Izplačila se morajo opraviti samo na podlagi pravilno likvidiranih dokumentov. Urejena morajo biti v kronološkem redu, tako da se najprej poravnajo izplačila starejšega datuma. Izplačila do 50.000 Din se izvrše takoj, za vsote, ki so večje od 50.000 Din, pa so naredbodajalci I. stopnje dolžni zahtevati prej dovoljenje finančnega ministra.

Zopet zagoneten požar v Zg. Kašlju

Zgodaj zjutraj je pogorela hiša, šupa in hlev delavca Bezlaja ter vogal hiše — škoda znaša okoli 100.000 Din

Zgornji Kašelj, 18. februarja.

Danes zjutraj kmalu po tretji uri je nastal v Zgornjem Kašlju zopet velik požar, ki je uničil vse premoženje delavca v tobačni tovarni v Ljubljani Jožeta Bezlaja.

Komaj so se vaščani pomirili od zadnjega velikega požara pri trgovcu in posestniku Francu Gradu, že jih je zopet vznemiril zagoneten požigalec, ki je vpelil hišo ne ravno bogatega tovarniškega delavca. Razburjenje med vaščani je pa tem večje, ker je tudi ta požar ogrožal vso vas Zgornji Kašelj, kakor pred dobrim tednom nastali požar pri Gradu, in kakor tedaj, se je zahvaliti samo našim požrtvovalnim gasilcem in pa gasilcem iz papirnice v Vevčah ter našim vrhim orožnikom, da ni prišlo do večje katastrofe.

Bezljajeva sosedja je prva opazila ogenj

Neka sosedja Jožeta Bezlaja v Zgornjem Kašlju se je ponoči okoli 3. ure zbudila prva, ko so iz šupe poleg Bezljajeve hiše švignil prvi zublji. Tekla je k Bezljajevim, jih zbudila in jih obvestila, da gori v bližnji šupi. Požar se je hitro širil, tako da je bila v plamenih tudi že Bezljajeva hiša, ko so poklicali domače gasilce na pomoč.

Pomoč iz Vevč

Plamene, ki so sikali v noči visoko proti nebu, je opazil tudi dežurni uradnik na postaji v Zalogu. O požaru je takoj obvestil papirnico v Vevčah. Tako je bil vra-

tar v papirnici g. Sotlar Alojzij prvi, ki je obvestil tovarniške gasilce o požaru, nakar so odhitali s svojo motorno brizgalko v Zgornji Kašelj gasiti. Tedaj so bili o požaru obveščeni tudi orožniki v Vevčah, ki so takoj odšli s komandirjem g. Sušnikom na mesto požara. Požar se je tako hitro širil, da ni bilo mogoče več rešiti Bezljajeve hiše, šupe in hleva. Gasilci so skušali požar samo še omejiti, kar se jim je posrečilo. Le vogal sosedove hiše, ki je last Janeza Višnjeva, se je vnel in pogorel.

Škode za 100.000 dinarjev — Požig nepojasnen

Ali je bil požar podtaknjen ali je nastal v drugih okoliščinah, doslej še niso mogli ugotoviti. Požar je ostal nepojasnen, znaša okoli 80.000 Din; škoda, ki jo trpi njegov sosed, kateremu je pogorel vogal hiše, pa okoli 15—20.000 Din. Orožniki s povečano energijo vodijo preiskavo tudi glede tega požara, ki je že drugi zagoneten požar v Zgornjem Kašlju.

Predpis o specialistih za šolsko higijeno

Beograd, 18. februarja. AA. Na osnovi § 6. zakona o zdravstveni zaščiti učencev in § 7. zakona o zdravnikih je minister za socialno politiko in narodno zdravje po zaslišanju glavnega sanitetnega sveta predpisal odredbe o tem, kateri zdravnik ima pravico na naziv specialista za otroško in šolsko higijeno.

Nj. Vel. kralj na plesu »Kola srpskih sestara«

Beograd, 18. februarja. I. Sročil je bil ples »Kola sestara«. Udeležilo se ga je preko 200 odposlank iz vse države. Plesu je prisostvoval tudi Nj. Vel. kralj, nadalje ministri Hadžić, Maksimović, Radivojević, Sernee, Švegelj, Jevtić, Šverljuga, Preka, ves diplomatski zbor in mnogo uglednih Beograđanov.

Kralj je prispel v dvorano ob 10.20 v spremstvu svojega prvega adjutanta generala Stojadinovića. Minister general Hadžić je vodil kraljevo kolo. O polnoči se je kralj opustil in ob burnem vzklikanju zapustil dvorano.

Nakup perutnine iz fonda Nj. Vel. kralja

Beograd, 18. februarja. AA. O priliki perutninarske razstave v Velikem Bečkereku od 22. do 27. marca bodo izvršene nabavke iz fonda Nj. Vel. kralja ter v znesku 60.000 Din za ministrstvo za kmetijstvo in za nekatere banovine. Perutnino bodo poslali v kraje, kjer je perutninarstvo najslabše razvito, in v banovine, kjer že obstojajo perutninarske zadruge.

Eksekvatur

Beograd, 18. februarja. AA. Minister zunanjih zadev je podelil eksekvatur Brunu Kataliniću, notarju v Splitu, ki ga je švedska vlada imenovala za častnega konzula.

Kdaj smejo stražniki rabiti orožje

Beograd, 18. februarja. AA. Minister pravde je predpisal na osnovi § 25 zakona z dne 6. februarja 1929, s katerim se uvaja in uveljavlja kazenski zakonik, zakon o kazenskem postopku in zakon o izvrševanju kazni z odvzemanjem svobode, pravilnik o uniformiranju in oborožitvi pravosodnih stražnikov. Na podlagi tega pravilnika ima stražnik pravico, rabiti orožje v teh-le slučajih:

1. če ga kdo napade, ali če ga hoče kdo razorožiti;
2. če naleti na neznano sumljivo osebo, ki se ne odzove na poziv »stoj« in začne tečati;
3. če naleti na kakršnokoli osebo, ki se na trilateralni poziv ne ustavi;
4. če ne more drugače pozvati stražo kot s streljanjem v zrak in
5. pri splošnem alarmu v slučaju požara, revolte ali splošne nevarnosti.

Erupcija mineralne vode pri Sisku

Sisak, 18. februarja. k. Največja senzacija mesta Siska je bila te dni silna erupcija mineralne vode v Galgovu poleg železniške proge. Voda brizga iz globine 180—190 metrov in meče kakor gejzir močne curke v višino. Na eno uro izmeče 175—192 hl vode, ki ima temperaturo 19-2 stopinj C. Ker se je vrelec v nekaj dnevih očistil, bruha sedaj še večje količine vode in sicer že kar 430 hl na uro. To je sedaj najmočnejši vrelec slišške mineralne vode in reče se lahko, da je to hkrati najmočnejši jedni vrelec na svetu.

Podpore za zimske kmetijske tečaje

Beograd, 18. februarja. AA. Da kraljevske banke uprave morejo na osnovi § 16 zakona o pospeševanju kmetijstva zadostiti zahtevam tega zakona, da se otvorijo v vseh srezih in občinah zimski tečaji iz vseh panog kmetijstva, je podelilo ministrstvo za kmetijstvo podpore kraljevskim bankim upravam. Kraljevska banska uprava Dravske banovine dobi 30.000 Din.

Ivka Vrtljan je podlegla poškodbam

Zagreb, 18. februarja. k. Davi ob 6. uri je umrla 14 letna Ivka Vrtljan, katero je pred 8. dnevi v Martičevi ulici napadel Slavko Zimbek, da se na ta način maščuje nad njenim očetom zaradi neklih poslovnih zadev. Takrat je Zimbek z nožem napadel Ivko Vrtljanovo in jo na nekaterih mestih težko poškodoval. Kljub vsemu prizadevanju zdravnikov, transfuziji krvi in drugih rešilnih poskusov je Ivka Vrtljanova davi podlegla poškodbam.

Bolgarsko - italijansko prijateljstvo

Sofija, 18. februarja. AA. Kralj Boris je danes priridel intimno kosilo na čast dosedanjemu italijanskemu poslaniku v Sofiji Piacentiniju, ki jutri odputuje iz Sofije.

Sofija, 18. februarja. AA. O priliki odhoda dosedanjega italijanskega poslanika v Sofijo Piacentinija prinaša »Demokratičeski Zgovor« uvodnik, v katerem poudarja, da se že prej prijateljski odnosi med kraljevinama Italijo in Bolgarijo v času, ko je bil v Sofiji za poslanika Piacentini, še bolj utrdili, ter je pri tem prišlo tudi do rodbinskih zvez med obema kraljevskima domoma, pri čemer ima svoj delež na zaslugah tudi poslanik Piacentini.

Podivjani častilci pusta

Stuttgart, 18. februarja. n. Nocoj je prišlo do težkih neredov. Neka skupina komunistev je nosila demonstrativno po ulicah mrtvaške koste, ki jih je hotela potem na trgu zažgati. Policija je hotela to preprečiti, ali komunisti so se ji uprli. Pa tudi drugo občinstvo se je uprlo policiji in je metalo vanjo kamenje in druge predmete. Več stražnikov je bilo hudo ranjenih. Drugi so morali zažgati streljati, da ne bi poslali žrtve podivjane množice. Na drugih krajih mesta je prišlo tudi do neprijetnih prizorov pijanih maškar. Neki ženski so strgali obleko s telesa, da je morala gola pobegniti v prvo hišo. Drugod so veseljaki vlekli po ucah na vrvi privezane nočne posode in jih na več krajih metali na tramvaj, ter tako ovirali pomet.

VREMENSKA NAPOVED

Dumaj, 18. februarja. d. Večerna vremenska napoved meteorološkega zavoda za jutri: Nobene bistvene izmenbe, večinoma oblačno. Nagnenje k padavinam. V nižjih legah južno. Temperatura bo v 1 ali 2 dneh morebiti padla.

Brezposelnost in naši delavci

Racionalizacija obratov — Uvažanja specialistov — Dotok z dežele — Kako omiliti brezposelnost?

V nedeljo smo čitali pod tem naslovom notico, iz katere izvemo, da je minister za socialno politiko in narodno zdravje g. Nikola Preka sklical za nedeljo 15. februarja širšo konferenco zastopnikov zainteresiranih oblasti, družb in organizacij, da proučijo vprašanje brezposelnosti in najdejo način, da se zlo brezposelnosti, ki raste iz dneva v dan, če že ne popolnoma zatre, vsaj omeji.

Z veseljem je pozdraviti ta korak g. ministra in upam, da se bo iz tega mesta storilo vse, kar se storiti more. Kljub temu, da delavstvo ve, da je eden glavnih povzročiteljev brezposelnosti — racionalizacija obratov. Moderni tehnični pripomočki in stroji opravljajo delo mehanično in avtomatično, odrinejo nad sto do tisoče rok delavcev, ki so nepotrebne. Na drugi strani pa moram pibiti, da je mnogo vzrokov, ki večajo brezposelnost, iskati tudi med našimi ljudmi — industriji in proizvozniki, kajti opaziti je, da domačim proizvodom in produktom ne dajejo prednosti; zato trpi mnogo obratov in so zaradi omalovaževanja domače proizvodnje najboljše prizadeti naši delavci, ki tvorijo naš narodni zaklad, ki so najdragocenejše naše narodno blago. Mnogo je tudi podjetnikov, ki dajejo prednost tujemu delavstvu in uradništvu. Razume se, da nekateri podjetniki za poslušajo tuje delavce in nameščence pod prevezo, da za take industrije ni pri nas kvalificiranih ljudi ter jih uvažajo k nam kot neke vrste »specijalistec«. Taki specijalisti pa navadno poslabšajo našim domačim delavcem eksistenčni položaj — znižujejo našim delavcem plače na najskečajno točko, tako da jim onemogočijo tudi najskromnejše preživljanje ter se tem sejejo med delavstvom nezadovoljstvo.

Pa še en pojav moram omeniti — dotok v industrijske centre iz kmetij. Mnogo primerov kaže, da se naše kmetijsko prebivalstvo preveč proletarizira. Kmetije bi mogle zaposliti in dostojno preživljati do mala ves domači naraščaj, ako bi naši kmetje v tem pravcu zastavili svoje sile. Mnogo več paznje naj bi posvečal naš kmet umnejšemu obdelovanju in eksploataciji zemlje, s tem bi seveda v prvi vrsti koristil sebi in svojim otrokom, ker bi imeli vsi dovolj dela doma in bi se malo odraslim otrokom ne bilo treba pehati za zaslužkom pri industriji.

Potrebno bi torej bilo omejiti do skrajnosti priseljevanje tujih delavnih moči, z izjemo res nenadomestljivih kvalificirancev, ki pa naj se, ko jim izvežbajo in usposobijo domači kader, takoj vrnejo zopet v svojo domovino. Priseljevanje naj se omeji na način, da zato poklicana oblast ali inspekcija dela zasliši obratne zaupnike, ali je res potreben tak specijalist ali ne in da potem kontrolira po obratnih zaupnikih ali v tej stroki vežba domače delavce ali pa se specijalizira samo s tem, da domačim delavcem odjeda kruh in povzroča brezposelnost. Znan je primer, da je domače delavstvo neke tovarne v Dravski banovini nasprotovalo nastavitvi dveh tujecev pri podjetju, da pa sta omenjena gospoda sijajno plačana, dočim sta se vedno pokazala pripravljena znižati našim delavcem zaslužek — za take specijaliste hvala lepa. — Vse one pri nas zaposlene tujece, katerih država ne zaposluje naših ljudi, naj se odpusti in zaposli domače delovne moči. Državna oblast naj kontrolira po svojih organih upravičenost odpusta delavstva. Redukcije v večjem obsegu naj se omilijo na ta način, da se zaposli delavstvo, kot je priporočil sam predsednik kr. vlade, izmenoma tako, da imajo vsi delavci vsaj prehodno kruh za se in za otroke. K reševanju brezposelnosti naj se pozove tudi delavstvo, da tudi ono da primerne predloge, ki bi jih konferenca mogla obravnava, k vsaki taki stvari, ki pa se tiče zaposelnosti inozemcev, pa naj se zasliši mnenje de-

lavskih obratnih zaupnikov, kajti vprašanje brezposelnosti je eminentno delavsko vprašanje. A. K.

Načrt zakona o socialnem zavarovanju in rudarsko delavstvo

Trbovlje, 18. februarja.

O nobenem zakonskem načrtu se doslej ni tako živahno razpravljalo v naši javnosti, kakor o načrtu zakona o socialnem zavarovanju delavcev. Tako delodajalske kakor delojemalske organizacije ministru socialne politike neprestano predlagajo nove predloge, da se posamezni členi in določbe spremenijo enim ali drugim v korist. To dokazuje, da je vlada ali ministru socialne politike izdelalo modern zakonski projekt o socialnem zavarovanju delavcev, ki socialnim razmeram v naši državi povsem odgovarja. Da je projekt zakona o socialnem zavarovanju delavcev dober in moderen, priznavajo tudi naše delavske stokovne organizacije, kajti jugoslovansko delavstvo bo dobilo z novim zakonom prepotrebno zaščito ob obolenosti, nezgodi ali starostni onemoglosti.

Da odgovarja novi zakonski načrt interesom delavskih stanov, ki bodo z njim zaščiteni, dokazujejo tudi številni ugovori delodajalskih organizacij proti posameznim določbam novega zakonskega projekta. Tako so nedavno tega zborovali v Novem Sadu blani zbornice TOI za Dunavsko banovino, na katerem so sklenili daljšo resolucijo, ki so jo predložili ministru socialne politike in v kateri se ostro izrekajo proti novemu zakonskemu načrtu za socialno zavarovanje delavcev, ki bi povišal delodajalcem datjate socialnih prispevkov za okroglo 200 milijonov Din, kar je v današnji težki gospodarski krizi veliko breme.

Kakor znano, je nameravalo ministru socialne politike prvotno združiti vso socialno zavarovanje jugoslovanskega delavstva v novem zakonu za socialno zavarovanje delavcev. S tem bi prišle tudi rudarske Bratovske skladišnice pod ta zakon. Na prošnjo delegatov Bratovske skladišnice in II. skupine pa je g. minister socialne politike Bratovske skladišnice izločil iz projekta ter odobril, da ostanejo še nadalje pod nadzorstvom rudarskega ministarstva samostojne socialne ustanove rudarskega delavstva.

Prednje dovolj jasno dokazuje, da posveča sedanja vlada mnogo večjo pažnjo reševanju socialnih delavskih vprašanj kakor prejšnje strankarske vlade in nobenega dvoma ni, da bo tudi sedanja težka kriza po prizadevanju vseh merodajnih činiteljev in vlade v do glednem času ugodno rešena.

Po volitvah v II. skupino Rudarske zadruga

Trbovlje, 18. februarja.

Kakor smo že v »Jugoslovanu« poročali, je pri nedeljskih volitvah zaupnikov v II. skupino Rudarske zadruga zmagala lista, ki jo je postavila ZRJ. Izvoljeni so bili v posameznih obratih sledeči kandidati (v oklepaju so namestniki): Terezija in Agnes; Murn Filip, Basti Franc, Giulati Ivan, Hruševar Alojz, Suša Jože, Jan Jakob, Vrbnik Alojz, Hudar Ivan, Gnilšak Jakob. (Ajdišek Jernej, Močilar Jožef, Keše Rudolf, Zvabi Anton, Arzenšek Ivan, Zarn Anton, Kršič Anton, Čepal Jakob, Holešek Ivan.) — Zapadno okrožje: Vrtačnik Ivan, Suster Ivan, Vidic Feliks, Prašnjakar Franc, Majcen Ivan, Primožič Jakob, Polokar Andrej, Hauptman Anton. (Rehar Martin, Knez Franc, Golouh Rudolf, Kredar Franc, Pevec Jožef, Lesjak Stefan, Tomšič Gregor, Zaman Jožef.) — Dnevni kop Dobrna in podjetje Dukije: Gorjane Jožef, Plevnik Anton, Levstik Anton, Urankar Primož, Cestnik Ivan, Kurent Filip, Učakar Vinko, Tratnik Ivan, Vrtačnik Alojz. (Fakin Franc, Hauptman Anton, Krajnc Martin, Rozman Ivan, Žibert Anton, Jeraj Luka, Kočar

Franc, Hlastan Ivan, Zelenšek Jože.) — Separacija: Lukač Franc, Krajnc Anton, Ključarič Ivan, Smodej Anton. (Podlesnik Karl, Godec Anton, Čeperlin Anton, Kosmač Jožef.) — Zunanji in stavbeni obrat: Polovič Milan, Raušel Martin. (Božiček Ivan, Razperger Franc.) — Strojni in elektro-obrat: Filač Franc, Mrzelj Franc, Pliberšek Franc. (Kisovec Jože, Petretič Martin, Jurjevce Eduard.)

Podčrtali smo one zaupnike, ki so bili na listi Združenih organizacij in katere je vodstvo ZRJ postavilo tudi na svojo listo, ker jih je smatralo za dovolj vplivne, da organizaciji pripomorejo do zmage.

V soboto si bodo izvoljeni zaupniki izvolili iz svoje srede lokalnega načelnika in njegovoga namestnika, katerih volitev se vrši v zapadnem obratu.

Mi smatramo za veliko taktično pogreško, da delavstvo pri teh volitvah, ki so bile po zgodovinskem 6. januarju 1929 prve v državi in ki so bile nekaka preizkušnja zrelosti delavstva, ni šlo združeno v volitve, kajti jasno je, da bi imela II. skupina, v kateri so bili poleg zastopnikov drugih skupin, tudi zastopniki narodnih delavskih organizacij, veliko večji vpliv in ugled na vseh merodajnih mestih.

Delavstvo na drugi strani pa tudi ne sme prezreti velikega napredka, ki so ga dosegli narodne delavske skupine, katerih kandidati so dosegli pri volitvah zaupnikov v mnogih revirjih do polovice glasov volilnih upravičencev, kar najbolj dokazuje, kako narodna miselnost kljub vztrajni protipropagandi nasprotnikov čedalje bolj prodira med široke delavske množice, s čimer tudi vedno bolj izginja strara strankarska miselnost, ki je prinesla delavstvu že toliko gorja. Radi tega je upati, da bo v do glednem času v rudarskih revirjih vendarle prodril duh narodne solidarnosti, ki je v smislu kraljevega manifesta od 6. januarja 1929 tudi našemu trpečemu delovnemu narodu nujno potrebna.

Občinski proračun v Žireh

Kr. banska uprava je dne 7. t. m. odobrila sledeči proračun za l. 1931. Dohodki 389.177,89 dinarjev, izdatki 388.902,51 Din. Dohodki so sledeči: gospodarstvo 31.265 Din, redne občinske takse 10.310 Din. Davščine: 100% občinska doklada na državne neposredne davke 120.652,89 Din. Trošarine: od vina 153.000 Din, od vinskega mošta 26.400 Din, od piva 22.000 dinarjev, od žganih pijač, t. j. spirita, ruma, likerjev in konjaka 4000 Din. Občinska naklada od zaklanih živali 11.900 Din.

Izdatki: gospodarstvo, vzdrževanje poslopij, zavarovalnina poslopij, obdelovanje zemljišč 13.460 Din, uprava 48.590 Din, prispevek gasilnim društvom in občinska javna razsvetljava 17.690 Din. Javna dela: občinska pota in mostovi, prispevek za zgradbe hudournikov in napeljava vodovoda 48.552 Din. Zdravstvo 11.210 dinarjev, socialno skrbstvo 24.000 Din, šolstvo in prosveta 118.279 Din, kmetijstvo 17.300 Din, izredni izdatki 15.500 Din.

V glavnem je načrt občine, da bo v letošnjem letu izgotvila dela pri zgradbi hudournikov, kateri so narejali največ škode pri znanih žirovskih poplavih; nadalje bo občina tudi napeljala vodovod v katastralni občini Dobračeva. Šolske zadeve povzročujejo občini obilo skrbi, kar je popolnoma razumljivo. Sedanje šolsko poslopje niti izdaleka ne ustreza potrebi. Učilnice so izvečine premajhne in zasedene od 8. ure zjutraj do 5. ure popoldan. V kraju je tudi obrtno-nadaljevalna šola, ki se nahaja istotako v narodni šoli. Na vsak način bo treba v do glednem času razpravljati o možnostih za zidanje nove šolske zgradbe, ki bo morala v vseh ozirih odgovarjati današnjemu smotru. Nadalje bo treba tudi oskrbeti potrebna stanovanja za učiteljstvo, kateremu mora po zakonu plačevati stanarino, ki jo je država odtegnila.

Občina je prejela rešenje ministarstva financ, da se bo v kratkem pričelo z gradnjo carinarice v Žireh. Odobrenih je 342.000 Din.

Na čast moramo pripoznati občinskemu odboru z g. Leopoldom Nagličem na čelu, da se v polni meri izvečine zaveda sedanjega položaja in zasleduje vedno smernice in cilje, ki

sta jih začrtala Nj. Vel. kralj in g. ministrski predsednik, Upamo in pričakujemo od občinskega odbora, da bo z vsemi močmi deloval v tem pravcu in proučil naše obmejne občine in našega naroda.

Občni zbor Rdečega križa v Konjicah

Občni zbor društva »Rdečega križa« se je vršil v nedeljo 8. t. m. Bil je zelo dobro obiskan osobito zato, ker to društvo že dalje časa ni imelo svoje glavne skupščine, kar je zahtevala večina članov. Ob prisotnosti 83 članov je g. svetnik Trstenjak otvoril občni zbor, nakar se je prešlo k poročilu posameznih društvenih funkcionarjev. Tajnik g. dr. Macarol je poročal da je društvo štelo l. 1929 95 članov, a do danes je narastlo njih število na 149. Namesto odšlelega blagajnika g. ing. Šturma je tudi poročal g. dr. Macarol, in sicer znaša čisti prebitok od zadnjega občnega zbora pa do danes 59.595,53 Din. Pri tem je treba seveda upoštevati terjatve pri posameznih strankah v znesku 30.750 — Din, ki so bile vnešene v postavko čistega prebitka.

Upravnik g. Pirnaver, ki je šele v zadnjem času prevzel posle po odšlem g. Voglarju, je podal obširno statistiko o številu in stanju bolnikov, iz katerega je bilo razvidno, kako blagodejna je bolnica za ves konjski srez. Le žal primanjkuje vedno prostora za številne bolnike.

Član nadzorstvenega odbora g. Kostanjšek je poročal o pregledu knjig. Blagajniške knjige bodo ponovno pregledali. Po končanem glasovanju, ki se je vršilo s listi je bil izvoljen sledeči odbor: predsednik g. svetnik Trstenjak, odborniki pa g. arh. Tovornik, g. dr. Macarol, g. dr. Rudolf, g. Šarlah, Kostanjšek, Stegenski, Bruderman in Hrastnik kot delegati pa g. Bruderman, dr. Macarol in dr. pharm. Prorazil. V načrtu je razširitev bolnice tako, da bi bilo mogoče namestiti vsaj 50 postelj, nadalje gradnja nove izolirnice, prestavitve gospodarskega poslopja, in preložitev ceste, ki teče sedaj sredi med bolnico in izolirnico. Za izvršitev teh del bi bil potreben kapital vsaj 210.000 Din, ki pa ga društvo doslej še nima in bo torej treba ta dela izvršiti stopnjema, kakor bodo dovoljevala denarna sredstva.

Radio

Ljubljana, četrtek, 19. februarja. 12.15 Plošče (slovenske pesmi — dunajska glasba). 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Cas, plošče, borza. 17.30 Otroška ura, radijska tetka. 18.00 Plošče. 18.30 Drago Ulaga: Gimnastične vaje. 19.00 Dr. Mirko Rupel: Srbo-hrvaščina. 19.30 Dr. Valter Bohinec: Nekaj o potresih. 20.00 Pero Horn: Duševna vzgoja otroka. 20.00 Brahmosov večer: Uvodno besedo govori Pavel Sivic. Samospeve poje Marjan Rus. 21.30 Čitraški tercet »Vesna«. 22.15 Casovna napoved in poročila. 22.30 Harmonika solo, g. Avgust Stanko. 23.00 Napoved programa za naslednji dan.

Ljubljana, petek, 20. februarja. 12.15 Plošče (Arije jugoslovanskih umetnikov — serenade). 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Cas, plošče, borza. 17.00 Radio orkester. 18.30 P. dr. R. Tominec: Redovništvo v srednjem veku. 19.00 Dr. Lovro Sušnik: Francoščina. 19.30 Gospodinska ura: Strobnice (Krekova gospod. šola). 20.00 Večer Radio orkestra. 22.00 Casovna napoved in poročila, napoved programa za naslednji dan.

Zagreb, četrtek, 19. februarja. 12.20 Kuhnja. 12.30 Plošče. 13.30 Novice. 17.00 Koncert ruskih balalajk. 18.30 Novice. 20.30 Ljubljana: Koncert. 22.30 Novice in vreme. 22.40 Labka glasba.

Zagreb, petek, 20. februarja. 12.20 Kuhnja. 13.30 Novice. 17.00 Prenos glasbe iz kavarne. 18.30 Novice. 20.30 Koncert (Beograd). 22.30 Novice, vreme, sneg. 22.40 Plesna ura.

Beograd, četrtek, 19. februarja. 12.30 Plošče. 12.45 Opoldanski koncert Radio orkestra. 13.30 Novice. 16.00 Plošče. 17.00 Predavanje. 17.30 Narodne z. dudo. 18.00 Plošče. 19.20 Francoščina. 19.50 Uvod k prednosu. 20.00 Prenos opere iz Ljubljane, nato koncert Radio kvarteta.

Beograd, petek, 20. februarja. 12.45 Radio orkester. 13.30 Novice. 16.00 Plošče. 17.00 Kuhnja. 17.30 Narodne pesmi. 18.00 Popoldanski koncert. 19.30 Nemščina. 20.00 »Cirkuska atrakcija«, komedija. 20.30 Iz opere »Prodana nevesta«. 21.30 Koncert (celo in klavir). 22.30 Novice. 22.30 Novice. 22.50 Večerni koncert radio orkestra.

Cuida: Farnmor Roman

Ko je Farnmor velel ciganki, naj se odstrani, mu je položila svojo roko na njegov laket in vzkliknila: »Ne, ne smete je odpoditi. Saj vidite, da je posebljena Murillova podoba. Naj vam prerokuje, dragi prijatelj. Bodočnost častihlepnega moža mora biti zanimiva in jaz bi jo rada poznala. Nikar se ne branite. Dajte dekletu srebrnik in naj vam pove vašo usodo.«

Ali je mogel odbiti prošnjo tako lepemu in ljubeznivemu bitju? Zasmel se je, položil ciganki zlatnik v rjavo roko in čakal, da mu koralne ustnice dekleta povedo usodo. Deklica je prijela njegovo desnico, toda namesto da bi gledala njegovo roko, je zrla v njegovo izrazito obličje, ki ga je obsevala mesečina. Dolgo in sanjavno so ga gledale njene globoke oči in končno je izpregovorila:

»To je zapisano: Najprej je ljubezen, ljubezen rodi greh, greh rodi prekletstvo. S svojo roko si nesrečo tkete. Bodočnost je sad preteklosti, a ta sad prinese smrt! To vidi zapisano Redempta, hčerka Zarova.«

V večerni tišini so se njene besede počasi ločile od ustnic in Farnmor se ni mogel ubraniti nekega skrivnostnega strahu, ko je slišal cigankino prerokovanje. Njegova lepa spremljevalka je prebledela in vzkliknila: »Za

Boga, to je strašna usoda! Pošljite jo proč. Bojim se je.« Farnmor se je zasmel; prvi vtisek, ki ga je napravilo nanj prerokovanje, se je izgubil. Vrgel je ciganki še en zlatnik in rekel: »Lepi otrok, nikar ne prerokuj tako črno, sicer izgubiš svoje odjemalce. Zdaj pa pojdi strašiti tja dol kmete.«

»Redempta govori samo to, kar vidi zapisano,« je zamrmrala ciganka ponovno in resno. Nato se je sklonila k tlom, pobrala zlatnik in se napatila s počasnimi koraki proti zaraslemu gozdu.

»Dekle vas je resnično prestrašilo!« se je zasmel Farnmor. »Zal mi je, gospa. Čemu ste zahtevali, da mi prerokuje? Vsi preroki sveta, začasnji od svetopisemskih pa do ciganov, prerokujejo samo nesreče.«

V tem trenutku je pristopil Farnmorov sluga ter naznanil, da se odpelje edini gostilniški omnibus; še pred njunim prihodom so ga naročili zase angleški potniki. Na Farnmorovo prošnjo pa so odstopili dva sedeža tujki in njeni sobarici.

»Evo me, pripravljena sem!« se je vzkliknila dama. »Zdaj pa pride slovo, mylord. Srčno se vam zahvaljujem za vse, za vse, kar vam dolgujem. In nikar ne bodite hudi name, ker sem vam odvzela dva sedeža v vozu in vas na ta način obsodila, da morate ostati do jutri v majhni, revni gostilni. Vem, da ne bi smela tega napraviti; toda kaj hočete, sem pač sebičnica.«

Nato je pristavila s tako zvonkim glasom kakor še ne do sedaj: »Zahvalila pa se vam bom, ko se zopet vidiva.«

»Kje bo to?« je vprašal Farnmor dvomeč.

»Tega kajpak ne morem povedati, toda videla se bova. Oba živiva v velikem svetu, sva tako rekoč igralni karti istega kupa, prej ali pozneje naju vržejo skupaj v igralnico. Do tedaj pa vam ne odkrijem, kdo sem. Le domnevajte, da sem primadona ali pustolovka, pod privzetim imenom potujoča princesinja ali karkoli hočete! Vsekakor se me boste rajši spominjali, ako vas pustim v negotovosti.«

Se trenutek, pa mu je odtegnila svojo toplo mehko roko in s potniki natrpani gostilniški omnibus je ropotaje zdrdral z dvorišča na cesto, medtem ko mu je črna okla plavalaska mahalala v slovo z žepnim robcem, dokler nista izginila drug drugemu iz oči.

»Ali niste še videli Vavasourjeve, dragi prijatelj? Tedaj ne veste, kaj je življenje!« je dejal zehajoč Artur de Bellus, viskont in komornik Njegovega britanskega veličanstva.

Na mizi Farnmorovega stanovanja v hotelu Meurice so ležali zlatniki in karte vse povprek; štiri ali pet spodov je večerjalo pri njem, nakar so uro časa igrali bakkarat.

Po tisti romantični vožnji po Vltavi je minilo že leto. Resni, mir ogrožujoči zapletljaji na Balkanu so ga zadržali na jugovzhodu Evrope dlje, kakor je pričakoval. Po svojih pogajanjih s knezom Mihaelom je bil nocoj prvi večer v Parizu. Tu je nameraval ostati samo do chautillyjskih dirk, ki se jih je nameraval udeležiti s svojim čistokrvnim konjem in se potegovati za Derbyjevo nagrado.

Ali je to nalašč?

Minuli teden sem se mudil na Dravskem polju. Na povratku sem se vračal iz Ptujja z brzovlakom Čakovec—Maribor, ki prihaja krog 2. ure popoldne na Pragersko in ima zvezo z dunajskim popoldanskim brzovlakom. Da mi ne bo treba na Pragerskem prestopati, sem vstopil v direkten voz Budapest—Ventimiglia.

Vagon je bil italijanski in me je zanimal. Že napisna deska zunaj voza in notri mi je vzbudila pozornost z napisom:

BUDAPEST

Kotoriba—Postumia—Aurisina —
Venezia—Milano—Genova—

VENTIMIGLIA.

Torej železniški voz, ki gre od madžarske do italijanske meje, od Kotoribe do Rakeke skozi našo državo, skoro ignorira našo državo in jo omenja le po obmejnih postajah Kotoriba.

In dalje! V vozu visi železniška karta Italije (Carta ferroviaria d'Italia), ki jo je izdala Ente Nazionale in ta karta ima za jugoslovanske kraje sledeča imena: Lubiana, Zagabria, Marburg, Cilli, Neumarkt (Tržič), Assling, Stein, Drauburg, Gottschee, Ragusa, Spalato itd. Kar strmel sem, zlasti ko sem se spomnil, da smo mi mnogokrat tako poštene, da celo naše slovenske kraje v Jul. Benečiji nazivamo z italijanskim oficijelnim nazivom: Trieste, Gorizia, Postumia...

— **Otvoritev proge Kraljevo-Lopatnica.** Te dni bodo svečano otvorili novo progo Kraljevo-Lopatnica, ki je del proge Kraljevo-Kos. Mitrovia. Policijska tehnična komisija je progo že pregledala. Dolga je 21 km. V dveh ali treh mesecih bo že v prometu.

Zborovanje

»Kmetke prosvete« v Žalcu

V nedeljo dne 22. februarja se vrši zborovanje »Kmetke prosvete« v Žalcu in sicer ob pol 10. uri dop. v dvorani g. Robleka. Na zborovanju bodo predavali gg. Ivan Pucelj, minister v p. in član vrh. zak. sveta, inž. Terzan in dr. Igor Rosina.

Gelje

* **Občinske seje.** Redna javna seja okoliškega občinskega odbora bo v soboto 20. t. m. ob 20. v občinski posvetovalnici na Bregu. Na dnevnem redu je zlasti obračun za l. 1930 ter nastavitve občinskega zdravnika. Poleg tega so na dnevnem redu še odsekova poročila in slučajnosti. — Javna seja mestnega občinskega odbora bo v petek 27. t. m.

* **Upostavljen avtobusni promet.** Celjski mestni avtobus je začel v torek zopet redno voziti na progah Celje—Vransko, Celje—Nazarje, Celje—Luče, Celje—Sv. Peter pod Sv. Gorami, Celje—Laško ter Celje—Rogaška Slatina—Sv. Peter, slednja proga pa je skrajšana do Podčetrčka. Na voznjah v Savinjsko dolino se morajo avtobusi za enkrat še izogibati trga Braslovče, ker je tam še toliko snega na cesti, da je avtobusni promet nemogoč. Avtobusi vozijo iz Parčelj naravnost čez Preserje v Male Braslovče in obratno.

* **Pustni torek** so Celjani obhajali kot vedno v veselim razloženju. Ulice so bile polne ljudi, maskar seve ni manjkalo. Izredno ljubka je bila otroška maskarada Sokolskega društva v telovadnici, h kateri je prišlo toliko ljudi, da so morali mnogi oditi. Naj se prihodnje leto vrši ta maskarada v kaki večji dvorani, saj je edina prireditelj te vrste za deco. Zvečer je bila samo ena velika maskarada, in sicer ona Olepševalnega društva v Celjskem domu. Tu sem je prišlo toliko ljudi, da je bilo vse pretesno. Za to prireditev bo treba zgraditi večjo dvorano.

* **Predavanje.** Nocoj ob 20. uri bo v prostori Javne kuhinje v Delavski zbornici skioptično predavanje »O Kitajski«. — Jutri v petek 20. t. m. bo v Narodnem domu skioptično predavanje in sicer ob 18. uri za šolsko mladino, ob 20. uri pa za skavte in odrasle. Predava g. prof. Pavlič »O Palestini in njenem pomenu za našo kulturo in religijo«. Vstopnine ni. — V ponedeljek 23. t. m. ob 20. uri bo predaval na meščanski šoli vseučiliški profesor g. dr. Horvat Ivo iz Zagreba s skioptičnimi slikami »O hrvatskih planinah«. Tokrat bo prvič stopil v akcijo novi skioptikon Ljudskega vseučilišča. — V Ljudskem domu bo v ponedeljek 23. t. m. ob 20. uri predaval vseučiliški profesor g. Veber Franc »K 1500 letnici sv. Avgustina«. — Naslednji dan, 24. t. m. bo istotam predaval režiser g. Skrbnišek Milan »O recitaciji in deklamaciji«. — V četrtek 26. t. m. ob 20. uri bo pod okriljem JČ lige v Narodnem domu predaval minister v p. g. dr. Kukovec Vekoslav iz Maribora »O 70-letnici Karla Kramarja in razvoju Slovanstva«. Po predpustnem rajanju je nastopila sezija predavanja.

* **Nezgode.** 72-letni Potušek Janez iz Zidanega mosta je pogoltnil pri kosilu kos svinjskega mesa, ki mu je obital v grlu. Morali so ga spraviti v celjsko javno bolnico, kjer so mu operacijskim potom odstranili meso iz požiralnika. — 32-letni posestnik Delakorda Franc iz Arje vasi pri Petrovčah je pri oranju snega padel pod plug, ki mu je prerezal levi uhelj. V celjski bolnici so mu uhelj zopet prišli.

* **Najdba.** V Miklošičevi ulici je bil najden rjav otroški suknjič. Dobi se na policiji.

* **Edina aretacija o postni noči.** Neki M. J. iz Stor je bil v torek zvečer aretiran. Našemljen in po obrazu namazan z ogljem in sajami je v pijanem stanju razgrajal po mestu, da ga je na ta dan sicer obzirna policija morala aretirati. Na peplunico zjutraj so ga še vsega sajastega peljali skozi mestne ulice na zaslijanje.

Jz Dravske banovine

d Kr. banska uprava Dravske banovine razpisuje na podlagi § 31. zakona o banski upravi dve mesti banovinskih inženjerjev pri tehničnem oddelku kraljevske banke uprave v Ljubljani, in sicer eno mesto inženjerja-arhitekta v I. kategoriji 9. skupini ter eno mesto pogodbenega gradbenega inženjerja.

d Kr. banska uprava Dravske banovine razpisuje na osnovi § 31. zakona o banski upravi v območju sreskega cestnega odbora v Gornjem gradu dve službeni mesti banovinskih cestarjev in sicer: 1) mesto na banovinski cesti Trzin-Kamnik-Gornji grad-Radmirje-Letuš za progo od km 44.000 do 49.000 in 1 mesto na banovinski cesti Radmirje-Solčava od km 6.000 do km 13.000.

d Vreme. Včeraj ob 7. uri je kazal barometer v Ljubljani 754,7, termometer 1,4, relativna vlaga 90, smer vetra NE, oblačnost 10. Dopoldne je snežilo in deževalo (do 7,21 ure padavin). V Mariboru je kazal barometer 752,1, termometer 1, relativna vlaga 90, smer vetra SSE, oblačnost 10. Deževalo je v Mostaru, Zagrebu in v Splitu. V Ljubljani je bila najvišja temperatura 4, najnižja -1,4, v Skoplju 5, v Splitu 10.

Ljubljana

Četrtek, 19. februarja 1931., Konrad. Pravoslavniki: 6. februarja, Vukolj.

Nočno službo imata lekarni Trnkoczy na Mestnem trgu in Ramor na Miklošičevi c.

* **R. U. R.** To Čapkovo fantastično dramo prirede Borci, sekcija ljubljanske podružnice Krekove mladine, v nedeljo dne 22. t. m. ob 20. uri na odru Delavske zbornice. Ta znamenita utopija je zbudila pred leti veliko zanimanje. To je vizija bodočnosti, napeta od začelka do konca. Vstopnina po 15, 10, 6 in 4 Din. Cenj. občinstvo vljudno prosimo, da ne moti predstave s prepozanim prihajanjem. Začetek točno ob 20. uri.

* **Važno socijalno predavanje.** Društvo zasebnih in avtonomnih nameščencev v Ljubljani priredi v torek 24. t. m. ob 20. uri v dvorani restavracije »pri Levu« na Gosposvetski

cesti važno socijalno predavanje. Predava poddirektor Pokojniškega zavoda g. dr. Janko Vrančič o temi: »Sedanje pokojniško zavarovanje nameščencev in nevarnosti osnutka novega zakona o socijalnem zavarovanju«. Društvo poziva vse zainteresirane, predvsem pa privatne nameščence, da se tega predavanja udeležijo v velikem številu.

* **Dve premijeri v ljubljanski drami.** Koncem tega meseca bo v naši drami premijera izvršne hrvatske drame »Glembajevci«, ki jo je napisal zagrebški pisatelj Miroslav Krleža. Dramo režira dr. Branko Gavella. Za tem pa pride na vrsto poljski igrokaz »Dom osamelih žena«, ki je pisan samo za ženske vloge. Napisala ga je poljska pisateljica Zofija Nalkowska. To poljsko dramo je vprizorilo v letošnji sezoni tudi zagrebško gledališče.

* **Hudožestveniki pridejo v Ljubljano.** Koncem tega meseca bodo gostovali v našem gledališču člani moskovskega hudožestvenega teatra, to je ona skupina, ki je pod umetniškim vodstvom znamenitega igralca Pavlova. Repertoar in druge podrobnosti bomo še objavili.

* **Pozor, fotografi!** Mestna občina ljubljanska potrebuje za tujsko-prometno propagandne svrhe fotografske posnetke Ljubljane ter vabi pokliene fotografe in amaterje, da predložijo dobre, čiste in ostre slike, ki jih imajo v zalogi. Rok za predložitev slik je do 15. marca 1931; interesenti naj se radi event. pojasnil zglase v sobi št. 24 mestnega načelstva, kjer se slike sprejemajo.

* **Tovarna Jos. Reich sprejema mehko in skrobijeno perilo v najlepšo izvršitev.** 398

* **Tečaj za vodnike tujecev po Ljubljani.** — Tujsko-prometni svet mesta Ljubljane priredi tekom meseca marca 1931 tečaj za vodnike tujecev po Ljubljani in vabi one ljubljanske občane, ki tudi v poletnih mesecih stalno bivajo v Ljubljani, ter bi hoteli in utegnili udeleževati se tega tečaja in kasneje vodstva tujecev po Ljubljani, naj se prijavijo osebno ali pisмено v sobi št. 24 mestnega načelstva. Predvsem se bo pri sprejemu oziralo na akademike in mlaj-

Jz drugih banovin

Zagrebski univ. prof. za Zeileisovo metodo

Šef instituta za eksperimentalno patologijo v Zagrebu, znani znanstvenik in eden najboljših naših medicinskih strokovnjakov prof. zagrebške univerze dr. Miroslav Mikuličić je prišel pred dnevi v Beograd in predaval v anatomskem inštitutu beograjske medicinske fakultete o nekaterih aktualnih problemih sodobne medicine.

Ob tej priliki je izjavil, da ni nasprotnik Zeileisovega načina zdravljenja. Rekel je, da morajo danes tudi znanstveniki priznati Zeileisovo metodo. Njegov način zdravljenja se da s pridom uporabljati pri mnogih boleznih. Ko so mu rekli, da je on prvi znanstvenik, ki to trdi, je odgovoril, da hoče biti v vsem vesten in da se noče postaviti ob tiste, ki so iz spekulativnih razlogov bili proti tej dobri stvari. Prepričan je, da bo metodo znanstveno preizkusil in potrdil nje vrednost, ko dobi za to primerne aparate za tok visoke frekvence. Podrobno je obrazložil učinke visokofrekvenčnega toka in h koncu povdaril, da je treba pobjitati samo mazaštvo s Zeileisovo metodo, t. j. ljudi, ki jo uporabljajo brezvestno v spekulativne namene, dočim je sredstvo samo in metoda dobra in bo človeštvu še mnogo koristila.

Aretacija razbojnika in njegovih ljubic

Po tridnevem iskanju je subotiška policija vjele nevarnega mladega razbojnika, ki je izvršil v petek zvečer drzen razbojniški napad na Gjurja Saba, hišnega posestnika in trgovca. Tega dne je prišel k trgovcu neznanec in mu povedal, da ima neki železničar na prodaj lepe golobe. Subo je namreč trgoval tudi z golobi. Neznanec je menil, da bo mogoče golobe kupiti po zelo nizki ceni. Trgovec je šel z neznanecem v subotiško okolico, kjer naj bi ga čakal železničar z golobi. Ko sta pa bila iz mesta, je neznanec trgovca napadel s samokresom. Ustrelil je nanj in ga zadell v glavo. Trgovec je imel še toliko moči, da je pobegnil.

Policija ni vedela, kdo je razbojnik. Končno se ji je pa posrečilo z vestno preiskavo dognati, da gre za nekega Siča, ki je star 22 let in po poklicu zidarski pomočnik. Kmalu so ga izsledili in aretirali v stanovanju ene od njegovih številnih ljubic. Skrival se je pri teli, zato je policija aretirala tudi tri njegove znanke. Razbojnik se je sprva legitimiral s ponarejeno listino, potem je pa priznal, da se piše Sič in da je izvršil razbojniški napad na trgovca. Priznal je tudi, da je imel že dolgo namen trgovca oropati, ker je vedel, da je bogat in je nosil seboj vedno velike vsote denarja.

Zločinec je postal pravzaprav zaradi ženske. Imel je ljubzenske vezi s tremi ali štirimi naenkrat, za kar je seveda rabil mnogo denarja. Ker tega s poštenim delom ni mogel zaslužiti, je postal razbojnik in ropar. Siča in njegove ljubice so izročili državnemu sodniku v Subotici.

* **Morilec Ivana Supeveca so izročili sodišču.** Poročali smo že o krvavem dogodku, ki se je odigral v nedeljo na Kuniščaku v Zagrebu, ko je konjar Ivan Supevec, doma nekje iz Dravske banovine, s ostrim nožem zadel svoji bivši ljubici Mariji Čelofiga dva smrtno nevarna ubodljaja v vrat. 35letna Marija je bila kuharica pri nekem notarju v Jurišičevi ulici. V bolnici ji je šlo vedno huje, da je niso mogli niti zaslišati. V torek zjutraj je pa podlegla hudim poškodbam. Ivan Supevec je izjavil, ko so ga za-

slišali, da je prišel v soboto iz Zaboka v Slavoniji v Zagreb, da bi dobil službo. Ko se je sprehajal po ulicah, je srečal svojo bivšo ljubico Marijo. Šla je obiskat ravno svojega novega prijatelja v bolnico. Spotoma sta se sprla, nakar je prišlo do zločina. Vse kaže, da je Supevec izvršil zločin v ljubosumnosti. Včeraj so ga izročili zagrebškemu sodišču.

* **Polila deklico s špiritom in zažgala.** Brivska pomočnika Dragomir Stojanović in Nikola Kejić iz Grdelce v Srbiji sta polila 4 letno Slavko Karlovič v brivnici s špiritom, češ da je kolonjska voda. Nato sta jo zažgala. Dekle je v strašnih mukah podleglo hudim opeklinam. Oče nesrečnice je tožil brivskega mojstra, ki je pustil oba mladoletna pomočnika sama v brivnici, pa je bil oproščen.

* **Trgovec, ki je absolviral v enem letu gimnazije.** Te dni je promoviral za doktorja medicine na beograjski univerzi Asim Čermelić, gojenec beograjskega »Gajreta«. Po osnovni šoli je stopil v trgovino in postal trgovski pomočnik ter končno samostojen trgovec, kar je bil do leta 1924. Zelja in volja po izobrazbi pa sta ga vzpodbudili, da se je vpisal tudi na gimnazijo in absolviral vseh 8 razredov v enem letu. Nato se je vpisal na univerzo v Beogradu in v predpisanem terminu končal svoje medicinske študije.

* **Avtomobil je zgorel.** V Mlinarski ulici v Zagrebu se je v torek zjutraj vnel luksuzni avto direktorja daruvarskih steklarn Stjepana Bajera. V avtu se je vnel bencin, ko je hotel šofer avto pognati v garažo. Nastala je velika zmešnjava, ker je bilo v garaži več sodov bencina. Šoferju se je posrečilo zrniti avto iz garaže na dvorišče, kjer so ga plameni popolnoma uničili. Lastnik trpi 100.000 Din škode.

* **Razbojniški napad.** V Novega Sada poročajo, da je v ponedeljek ponoči napadla tolpa razbojnikov hišo Slavka Milinova v Starem Bečuju. Razbojniki so začeli streljati, Milinov je pa odgovoril tudi s streljanjem in prepodil razbojnike. Odnegli so samo 18 kokiš. Orožniki so aretirali nekoga Strajnova, ki je bil ranjen na roki, kar ga je izdalo, da se je udeležil razbojniške bitke.

* **Obsodba morileca, ki se je sam prijavil oblastem.** Lani meseca decembra je iz vasi Grabarja pri Požeji izginila kmetica Filomena Varžak. Nihče ni vedel, kaj se je z njo zgodilo, dokler ni njen sin Josip sam javil orožnikom, da je svojo mater ubil s sekuro in njeno telo pokopal na vrtu, kjer so res našli njeno truplo z dvema ranama na glavi zavito v rjuho. Pred sodniki je morilec izjavil, da je bila njegova mati zlobna in ga je usodnega večera, ko jo je umoril, napadla z nožem. Orožnikom je pa zločin prijavil sam zato, ker so ga po umoru v sanjah preganjali duhovi. Obsojen je bil na 15 let robije.

* **Bombo v hišo.** Iz Kragujevca javljajo, da je vrgel neznan atentator pred dnevi bombo v hišo Milodara Lukića, bivšega župana iz vasi Pajazitova. Bomba je eksplodirala v Lukićevi spalnici in Lukića in njegovo ženo hudo ranila. Lukić je osumil nekega Glešiča, sedanje župana, pri katerem so bombo pred atentatom videli.

še upokojence s primerno izobrazbo, uglajenim nastopom in znanjem jezikov, zlasti srbohrvaščine, nemščine, francoščine, angleščine, češčine itd. Podrobna pojasnila dobe reflektanti pri mestnem načelstvu, kjer se sprejemajo prijave do 1. marca 1931.

* **Vajeniško predavanje.** Zveza obrtnih zadržav v Ljubljani priredi v ponedeljek 23. februarja ob pol 19. uri v veliki dvorani Mestnega doma v Ljubljani, Krekov 13, vajeniško predavanje. Predava g. dr. Joža Bohinjec, ravnatelj Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani o temi delavskega zavarovanja in njega institucijah. Vstopnine ni. Vabljeni so tudi obrtniški mojstri in pomočniki.

* **Odprta noč in dan so groba vrata.** Umrli so Tomažič Bernard, 48 let star, delavec tobakne tovarne v p., Japljeva ulica 2; Sever Ivan, 42 let star, privatni uradnik, Vidovdanska c. 9, in Ule Ivka, 28 let stara, blagajničarka, Vidovdanska c. 9. — V bolnici so umrli Boltežar Ivan, 21 let star, posestnikov sin iz Črne vasi, Župančič Jakob, 72 let star, bivši uradnik, Japljeva ul. 2, in Hinteršvajger Gabriel, 58 let star, Moste, Ribiška ul. 3. N. v m. p.! Zaljubljenim naše sožalje!

* **Javno predavanje.** V petek 20. t. m. ob 20. uri nadaljuje v dvorani »Sloge« v Ljubljanskem dvoru g. ing. Klodič Maks svoje predavanje »Kvarnerske luke in nova zveza Slovenije z morjem«. Občinstvo in korporacije, ki se za stvar zanimajo na to predavanje opozarjamo. Odsek uradnikov I. in II. kat. UJNZB Ljubljana.

* **Neverjetna plundra razveseljuje te dni Ljubljance.** Zlasti ob periferiji je plundra naravnost rekordna. Na nekaterih križiščih pa tudi v mestu, tako n. pr. pred dramskim gledališčem. Pa takoj bi bilo bolje, če bi se poskrbelo vsaj za to, da bi se mogla voda odtekat. Ničimo, da ni to niti tako drago. Sicer pa tudi ne bi bil roben greh, če bi se zopet potrdila stara resnica, da je sneg dobrotla za brezposelne.

Maškerada Sokola II.

Dasi je bilo na pustni torek več večjih prireditev v Ljubljani, se je tudi maškerada Sokola II v kazinski dvorani prav lepo obnesla. Okusno dekorirana dvorana se je prav kmalu po 20. napolnila z množestvilnim občinstvom. Bili so zastopani prav vsi sloji meščanstva in prav lepo številno častnikov. Maske so bile veskoki dostojne in lepe ter je vladala ves čas prijetna družabnost. Oddelek orkestra Sokola I je neumorno sviral ter so pesalci prišli na svoj račun. Pohvalno moramo omeniti prirediteljni odsek, ki je goste postregel z dobro pijačo in jedajo. Skratka, bil je prav lep zabavni večer.

Maribor

* **Izročitev odlikovanja.** Te dni so izročili odlikovanje — red Jugoslovanske krone V. razreda lastniku pekarnice in rezervnemu častniku g. Feriju Hartingerju.

* **Prosvetna zveza.** Danes zvečer bo v dvorani zveza v Zadržni gospodarski banki predaval g. prof. Sedivy o katoliški, husitski in slovanski Pragi.

* **K vprašanju obstoja uradniške menze.** V tukajšnji uradniški menzi, ki je bila ustanovljena kmalu po osvobođenju, je bilo vedno nad sto članov. Po večini so to aktivni državni, občinski in zasebni nameščenci in upokojenci, nekateri pa se v menzi hranijo tudi skupaj s svojimi družinami. Poleg teh se ugodnosti, ki jim jo nudi ta institucija, ki ne posluje zaradi dobička, poslužujejo tudi številni dijaki in učenci. Sedaj se je po pojavila namera, odvzeti menzi v mestnem kazinskem poslopu se nahajajoče lokale, in ker drugod primernih prostorov ne bi več mogla dobiti, bi to pomenilo njeno prenehanje. V trdnem prepričanju, da bi ukinitve uradniške menze težko prizadela najmanj stotino ljudi z najskromnejšimi dohodki, saj so vmes tudi kronski upokojenci, apeliramo na vse merodajne činitelje, da to preprečijo. Tu gre za vsakdanji kruh danes najslabše plačanih ljudi, zato ni vseeno, koliko ga je in kakšen je. Maribor, ki je pokazal že toliko smisla za razne socijalne ustanove, gotovo tudi sedaj ne bo napravil izjeme.

* **Vse avtobusne zveze ukinjene.** V sled redno slabih cest, ki jih je zasul taleci se sneg, so vse avtobusne podeželske zveze mariborske mestne občine začasno ukinjene, prav tako pa tudi avtobusi privatnih družb ne vozijo. Samo po mestu se po možnosti še vzdržuje promet.

* **Poroča.** Poročena sta bila v ponedeljek na Spodnji Poljskavi posestnik g. Stefan Golob in gdč. Urška Kirbiševa. Bilo srečno!

* **Smrtna kosa.** Po dolgi in mučni bolezni je preminul na Pragerskem 50 letni višji kurjač državne železnice g. Jakob Roje. Naj v miru počiva!

* **Važna načelna razsodba.** Te dni je tukajšnje okrožno sodišče razpravljalo o prizivu industrialca g. Franca Derwuschka iz Košakov zaradi obsodbe v plačilo nadur kurjaču Antonu N. Službodajalec se je skliceval na to, da je kurjač imel plačo na teden, naravno stanovanje, kurjvo in vrt in da mu zato plačilo nadur ne priteče. Kot izvedenca je privedel k razpravi opekararja g. Scharnerja iz Ptujja, kurjač pa tajnika ljubljanske Delavske zbornice g. Filipa Uratnika. Sodišče je na podlagi izpovedb prič ponovno razsodilo, da mora g. Derwuschek plačati kurjaču nadure in obenem tudi vse pravilne stroške.

* **Iz gledališča.** Danes v četrtek zvečer bo premiera drame Leonharda Franka »Karol in Ana«, ki se odlikuje po zelo napeti dramatični in pretresljivi vsebini. Dogaja se deloma v ruskem vojnem ujetništvu, deloma pa po povratku ujetnikov domov. Delo, ki je doseglo na vseh velikih odrih, na Dunaju, v Pragi, v Zagrebu itd. velik uspeh, režira g. Jože Kovič.

* **Zveza s St. Lenartom.** Na cesti Maribor—St. Lenart v Slovenskih gorah bo vozil, dokler ne bodo izboljšali ceste, avtobus le po enkrat na dan: iz St. Lenarta v Maribor ob 7. uri, iz Maribora v St. Lenart pa opoldne, v nedeljah pa že dopoldne ob 10. uri.

Jubilej babiškega poklica

Dne 11. t. m. je v krogu svojih stanovskih tovarišic in v navzočnosti mestnega fizika g. dr. Rusa kot zastopnika mestne občine ljubljanske obhajala v mali, a zelo prijetni in okusno okrašeni sobi gostilne Kozak na Poljanski cesti svoj 36-letni poklicni jubilej mestna babica g. Baraga Ema.

Jubilantka je vršila svoj težak in odgovoren poklic dolgih 36 let, od teh 31 kot mestna babica ljubljanske občine. Šele pred kratkim je odločila to svoje službeno mesto. Mestna občina se ji je zahvalila za dolgoletno zvesto službovanje s pismenim priznanjem njenih zaslug, g. dr. Rus pa ji je v imenu občine poklonil denarno darilo 1500 Din. V svojem nagovoru je g. mestni fizik zlasti povdaril dejstvo, da je bila g. Baraga doslej edina, ki je toliko let v polno zadovoljstvo opravljala posle mestne babice.

Istočasno je tudi društvo diplomiranih babic poklonilo jubilatki v znak priznanja in spoštovanja lepo jubilejno diploma in zlat pšenični klas, mal deček pa ji je izročil šopek nageljev.

Gospa Baraga se je rodila 1. 1895. Babica je postala 1. 1895 po opravljenem izpitu. Vkljub svojim 70. letom starosti in 36 letom težavnega poklica si je ohranila svojo dobro voljo in duševno svežost.

Od srca ji želimo, da bi še dolga leta uživala zdrava in zadovoljna zasluženi mir in brezskrbno življenje jesen med svojimi otroci in vnuki.

Pri hripi, bronhitisu, vnetju mandljev, pljučnem katarju, zasluženosti nosu, sapnika, požiralnika in jabolka, obolenjih oči in ušes skrbimo za to, da čisto očistimo temeljito želodec in črevo z uporabo naravne »Franz Josefov« grenčice. Znameniti strokovnjaki za nego zdravia svetočijo, da »Franz Josefov« voda dobro služi tudi pri šenu in drugih mrzličnih nalezljivih boleznih. »Franz Josefov« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah. 471

Vič

Finžgarjeva proslava. K včerajšnji notici, v kateri se omenja, da bo v Sokolskem domu na Viču 14. marca proslava 60letnice slovenskega pisatelja gosp. župnika Franca Sal. Finžgarja, obveščamo viško občinstvo, da se bo ta vršila na praznik 19. marca t. l. ob 8. uri zvečer. — Prvo ali drugo nedeljo v mesecu marcu pa bo Sokol proslavil 10letnico gledališkega odra z igro »Otok in Struga«, po znanem dr. Tavčarjevem romanu.

Javna knjižnica. Sokolsko društvo na Viču obvešča svoje članstvo in ostalo občinstvo, da se otvori v nedeljo 22. t. m. sokolska javna knjižnica. Knjižnica je nanovo preurejena ter ima vse najnovejše knjige in revije v slovenskem, srbohrvatskem, nemškem in ostalih slovanskih jezikih. Natančen izposojevalen red bo razviden iz oglasne deske v veži sokolskega doma. Vabimo prav vse, da se knjižnice v čim večjem številu poslužujejo.

Sadjarska podružnica Vič sporoča, da tudi še nočjo odpade predavanje. »Otok in Struga« na sokolskem odru na Viču. V nedeljo 1. marca vprizori dramski odsek dr. Tavčarjevo dramatisirano delo »Otok in Struga« v režiji brata Pavla Borštnika. Predstava je zamišljena kot proslava 10letnice obstoja sokolskega gledališkega odra na Viču.

Rajhenburg

Poroka. V nedeljo popoldne sta bila poročena v mestni župni cerkvi v Brežicah priobljubni strokovni učitelj na meščanski šoli v Brežicah, član Sokola itd. g. Božidar Srebrni in gđ. Anka Hudelistova, hčerka ugledne rodbine zdravnika g. dr. Vinka Hudelista v Brežicah. Novoporočencema naše čestitke ter obilo sreče v zakonu! **Gledališke prireditve.** V nedeljo 15. t. m. je vprizorilo »Prostovoljno gasilno društvo« v osnovni šoli na Senovem pri Rajhenburgu veseligr »Najboljši gasilec«. Predstava je bila prav dobro obiskana. Igralcem gre vse priznanje. Pomladek Rdečega križa osnovne šole v Rajhenburgu bo priredil v nedeljo 22. februarja v Sokolskem domu v Rajhenburgu mladinsko čarobno igro »V kraljestvu palčkov« s petjem. Pridite vsi pogledat našo mladino!

Najlepša maska. V soboto zvečer je priredilo Sokolsko društvo v Rajhenburgu v svojem domu običajno maškerado, ki je bila v kljub vremenskim neprilikam prav dobro obiskana. Posebno pa je še menda vlekla izvolitev najlepše maske. Prvo nagrado je prejela gđ. Marlenka Schener iz Rajhenburga. Med drugimi je bila nadalje izvoljena gđ. Mara Stravs, učiteljica iz Rajhenburga. Ob zvokih salonskega orkestra iz Krškega se je razvila prav prigrana in nepriljubna zabava.

Škocijan

Prekinitve poštne prometa. Škocijan, ki leži v sredini ob progi avtobusne zveze Novo mesto — Krško, je imel radi silnih snežnih zametov pretrgan poštni promet za dva dni, kar nikakor ni v korist že itak prometno zelo oddaljenemu kraju. Potrebno bi bilo, da bi avtobusni podjetnik — sedanjí zakupnik pošte — v sličnih primerih, če že ne more dostaviti pošte z avtobusom, prekrhel drugo prevozno sredstvo, kajti kraj pač ne bi smel ostati brez dnevne pošte in časopisov.

Zanemarjene ceste. V našem okrožju je sneg zapadel čez pol metra in težko je bilo radi tega voziti po popolnoma zasuti cesti. Tukajšnji cestni odbornik g. I. Globočnik se je potrebno stvari takoj lotil in dal s ceste v svojem rajonu s snežnim plugom odstraniti sneg, da ni vznikom delal nobenih težav. Od vasi Zhure (3 km od Škocijana) do Mokronoga, pa je ostal sneg na cesti.

Milijonska sleparija

Dve zanimivi razpravi pred senatom trojice

Ljubljana, 18. februarja.

Za danes dopoldne je bila napovedana pred senatom trojice senzacionalna obravnava proti bivšemu bančnemu uradniku L. Francu, roj. leta 1898. v Ljubljani, trgovcu v Škofji Loki, obtoženem, da je pred konkurzom z očitnim namenom, pridobil si na goljufiv način večje vsote denarja, naročal pri vseh mogočih trdkah v Vojvodini in na Hrvaškem, s katerimi ni nikdar kupčeval, žito in ga spravil takoj, čeprav pod nabavno ceno, v denar. Obtoženi L. je prejel za naročenih 51 vagonov pšenice in pšenične moke, ki jih seveda ni plačal, 1 in četrt milijona dinarjev. S tem denarjem je plačal več dolgov, med njimi dolgove, za katere sta mu bila porok njegova mati, tast in mlin Trata, dočim za okoli pol milijona dinarjev ne more izkazati, kam jih je spravil. Zanimivo je, da je obtoženi L. leta 1923., ko se je poročil s svojo sedanjo ženo, prevzel od žene več milijonov vredno posestvo, 2 valjčna mlina in 2 žagi, in sicer skoro brez vseh bremen in dolgov. Vse gospodarstvo je v 6 letih zavozil in pripravil trdko L., valjčni mlin in žage v Škofji Loki v konkurz.

Današnja obravnava, za katero je vladalo veliko zanimanje med Škofjeločani in Ljubljanci, se ni mogla vršiti, ker je L. zbolel. Ob-

ravnava je bila radi tega preložena na poznejši čas.

Kriva prisega

Ob 11:30 se je vršila obravnava proti 67-letni vdovi S. Katarini, zasebnici v Kompolji št. 1, obtoženi, da je v pravdni zadevi Lavriča Jožefa, posestnika v Kompolji, zoper Pestotnika Alojzija, zaslislana kot priča, pod prisego lažno izpovedala, da ji je že ob priliki primožitve pred 43 leti njen sedaj pokojni mož Vincenc ponovno in odločno povedal in pokazal, da tvori mejo med njegovim in Lavričevim posestvom zasajena živa smrekova meja ter kot njen podaljšek rante, ki so segale do bajerja.

Ta meja se je spoštovala tako po Lavričevih kakor Strukljevih, ki so uživali svet do te meje, da je tostran že mejne črte užival svet najprej njen mož, potem pa ona sama do leta 1914. in da je šele leta 1914., ko je prevzel posestvo Lavrič Ivan, pričel Lavrič Jože uhajati preko meje in kositi preko meje in da posestnik prednik Lavriča Jožefa ni nikdar posegal preko označene meje ne s košnjo ne s pašo, da je torej izpovedala lažno pod prisego pred sodiščem, radi česar je zakrivila zločinstvo po § 144. k. z.

Obtoženka je odločno zanikala svojo krivdo in je bila oproščena.

Mrlič, ki čaka na pogreb

Ljubljana, 18. februarja.

V ljubljanski splošni bolnici je umrl preteklo nedeljo dopoldne 28letni lesni trgovec Plahuta Valentin, doma iz Jurklostra pri Laškem. Pokojnik se je zglasil v bolnici 1. t. m. in je umrl za tuberkulozo. Ker ni od nikoder njegovih sorodnikov, ga do danes še niso pokopali. Truplo so zabili v krsto in jo shranili v kleti mrtvašnice na Zaloški cesti.

Plahuta se je zadnje čase naselil v Banatu, izvrševal pa je svojo obrt v Dravski banovini. Pred leti je stanoval na Jesenicah. O pokojnikovi smrti je bila že opetovano obveščena njegova žena v Banatu, a do danes še ni prispela, niti ni poslala odgovora.

Kranj

Kolavdacije in ogledi. V ponedeljek 23. t. m. ob 16. uri bo ogled in obravnava čevljarške delavnice na električni pogon (št. 40), ki jo je zgradil čevljarški mojster Černillec Andrej. — V torek 23. t. m. bo ogled in obravnava nove tovarne »Jadransko-posavske čevljarne« d. z. o. z. v Kranju. Začetek obravnave ob tričetrt na 9 v Savskem predmestju. — V četrtek 26. t. m. bo kolavdacija nove tkalnice za 400 statov, prizidka pri Stari tkalnici, lesnega skladišča za prejo in pisarniškega objekta, ki ga je zgradila »Jugobrunac«, kranjske tekstilne tovarne d. z. o. z. na lastnih tovarniških parcelah. Začetek ogleda ob tričetrt na 9.

Lep dar kranjskim društvom. Ob priliki svoje poroke je daroval g. Franc Gorjanec, lastnik hotela »Stara pošta«, po 1000 Din »Narodni čitalnici«, Gasilskemu društvu, Delavski godbi, Izobraževalnemu društvu in Dijaški kuhinji.

Uspela sokolska maškerada. Letošnja maškerada »Med zvezdicami« je imenitno potekla. Bilo je nekaj zelo lepih mask. Posebno so ugajale mašera, dve zlati zvezdi, skupina belo-modrih gospodičev, skupina morarjev in gospodične v fraku. Publiko je zabaval vso noč zelo posrečen »clown«. Nekatero maske so dobile nagrade. V veliki dvorani je svirala vojaška, v gledališki pa godba kavarnarje Narodni dom, ki je pritegnila zlasti mladino in je žela splošno priznanje.

Radovljica

Pevski zbor Sokola v Radovljici priredi v nedeljo 22. t. m. ob 20. uri koncert, pri katerem sodeluje tudi društveni salonski orkester. Pričakovati je, da občinstvo povrne sokolskim pevcem in godbenikom ter njihovim voditeljem vseletni trud z obilnim obiskom. 618

Domžale

Pevsko društvo »Domžale« je priredilo v soboto 7. februarja svoj koncert v dvorani Sokolskega doma. Pod vodstvom g. Iv. Primožiča, šol. uprav. v Mekinjah, je mešaní zbor zapel več umetnih pesmi naših najboljših skladateljev. Ogromen aplavz, s katerim so poslušalci dali duška svoji zadovoljnosti je najlepše priznanje pevovodji g. Iv. Primožiču in njegovemu zboru. Med odmorom je imel predsednik društva g. Josip Adamič jednat nagovor na goste in na g. Iv. Umeka, katerega je pevsko društvo v znak njegovega 50-letnega delovanja pri pevskih društvih izvolilo častnim članom in mu ta večer poklonilo krasno izdelano diplomu, delo učitelja g. Pogačarja iz Kamnika. Zbor je odpel še zadnji del svojega programa; po koncertu pa se je razvila prijetna zabava.

Trbovlje

Zimski sport. Sajasta dolina je pokrita s 25 cm debelo snežno odejo. Ze v zgodnjih jutranjih in dopoldanskih urah vidiš vnete spornike, ki hitijo z odleamic na ramah na bližnjo sv. Planino ali Mrzlico, da se navzgorje kratkega zimsko-sportnega veselja, drugi zopet oblegajo in gladijo s sankami in drsalkami vse ceste in poli ob pobočjih v dolino, kam seveda vzbuja precejšno nevoljo pri starejših ljudeh, ker jim postajajo od sankanja in drsanja zledenela pota za hojo nevarna. Zimsko-sportni odsek Slovenskega Planinskega društva v Trbovljah priredi prihodnjo nedeljo veliko smučarsko propagandno tekmo. Vsa pojasnila daje tainik odseka.

Lastniki p-ov, pozor! Županstvo razglašala, da poteče rok za plačilo pasjega davka 28. t. m. Pse, ki bodo zaloteni po tem roku brez pasje znamke, bo konjederec pokončal.

Originalna sportna predpustna prireditve na Bledu

Brez posebne reklame je priredil Odbor za prireditve pustnih smučskih dirk danes popoldne originalno smučsko tekmo na Bledu, za katero je vladalo izredno zanimanje javnosti. Prišli so novinarji za ljubljanske dnevnike, med njimi je bil celo dopisnik »Politike«.

Odboru, kjer so zastopani poleg drugih gg. Joža Vrhunec, inž. Bertl Plemelj, Tone Vovk, inž. dr. Bogdan Vovk, Matko Ulčar, se je aranziral ves spored tekmovalj, določila proga ter razdelili tekmovalci v tri kategorije. V poštev so prišli v prvi vrsti samo oni, ki so neverificirani in nevalificirani smučarji ter niso člani Jugoslovanskega Zimskega sportnega saveza.

Debeluharji in maskirani tekmovalci so imeli privilegij pri startu na ta način, da jim je komisija dovolila 10 klafter »for«. Proga je uerila 1000 klafter brez kakršnih vratoomnih zaprek. Vozil je originalni Zipserjev ambulančni avtomobil za evetuelne ponesrečence, ki pa k sreči ni stopil v akcijo. Tekmovalci so srečno dospeli na cilj.

Komisija je razdelila dirkače v črnovojniško kategorijo, smučarje rezerviste, in smučarje rekrute.

Črnovojniška kategorija, h kateri so pripadali tekmovalci od 50 do 100 let, je pokazala naslednji rezultat: (proga 1000 klafter) ali 3 km. 1. mesto g. Plemelj Ivan, gradbenik, star 54 let 8. 26 min. 15 sek. ter je dosegel drugi najboljši čas dneva. 2. mesto Šlibar Andrej, zasebnik star 56 let 26 min. 15 sek. ter je dosegel tretji najboljši čas dneva. 3. mesto g. Lebar Alojzij star 56 let 30 min. 4. mesto g. Zrimec Ivan 35 min. 55 sek. 5. mesto g. Majer Ivan 36 min. 6. mesto g. Ambrožič Aleksander 42 min. 45 sek. 7. mesto g. Ulčar Matevž, starejši 52 min 05 sek.

Smučarji rezervisti od 40 do 50 let: 1. mesto g. Vidic Andrej (proga 1000 klafter) 25 min. 22 sek. prvi najboljši čas dneva. 2. mesto Brunker Lambert, zobotehnik 34 min. 40 sek. 3. mesto Paplar Alojzij, lesni trgovec in predsednik SK Bleda 45 min. 58 sek.

Smučarji rekruti od 30 do 40 leta (tretja kategorija) proga 1000 klafterov: 1. mesto g. Azman Stan: 26 min 4 sek. 2. mesto g. Učar Janez (Sebenje) 26 min. 45 sek. 3. mesto g. Kapus Janez 26 min. 58 sek. 4. mesto g. Kraus Leopold 27 min. 25 sek. 5. mesto g. Robič Pavle 27 min. 28 sek. 6. mesto g. Ravnik Jurij, pek. mojster 27 min. 47 sek. 7. mesto g. Tavčar Jakob 29 min. 09 sek. 8. mesto g. Goldner Žiž 40 min. 05 sek. Odbor je priredil danes zvečer čajanko na čast vsem tekmovalcem. Blejski Kosmačev Francej je prevzel protektorat nad predpustno prireditvijo, ki se vrši v vseh prostorih novega Sokolskega doma.

Jesenice

V članku »Imenovanje ulice« smo pomotoma poročali, da so tablice z napisom ulice in številko naročene pri tvrdki Agnola mesto pri tvrdki »Adana«, kar s tem popravljamo.

»Jugoslovana« dobite na Jesenicah v dveh trafikah, in sicer v trafikah gđ. Mici Mesarjeve in v postajni trafikah g. Nikolavčiča. Je največnji dnevnik v Dravski banovini, stane namreč samo 1 Din tudi ob nedeljah in praznikih, ko obsega 16 strani. Je to edini slovenski dnevnik, ki zabava cenj. čitatelje kar z dvema romanoma istočasno. V njem izhaja vsak dan zanimiv roman »Pot nazaj«, katerega avtor je Remarque. Poleg tega ta dnevnik prinaša dnevne aktualnosti, ne samo naših, ampak širom sveta. Službene objave, razglase uradov in drugo najdete v njem. Zato si ga dobro oglejte in berite ga!

Vreme. Oblačno, precej mrzlo in sneži. Smučka izborna. Izgledi za tekme dobri.

Oder. Gledališki odsek sokolskega društva vprizori v soboto zvečer in v nedeljo popoldne znano francosko komedijo v 5 dejanjih »Naš gospod župnik«. Režira brat Klavora.

Brezplačen tečaj. V hotelu »Stara pošta« na Jesenicah se vrši ta teden brezplačen tečaj za umetno vezenje in druge spretnosti v šivanju. Jeseniška dekleta se prav pridno vezbajo. Tečaj je priredila tvrdka Singer.

Članom in članicam Sokolskega društva na Jesenicah in sicer sestrama Mici Lahovi in Nadi Segovi, naraščajniku Tratniku Francu, Razingerju in članom v patroljah, ki so se tako izborno odrezali na nedeljskih smučskih tekmah gorenjske sokolske župe v Kranju in na ta način zopet dokazali delavnost našega sokolskega društva, tudi mi iskreno čestitamo.

Na hodnikih tukajšnje deske in dekliske osnovne šole je opaziti lepe slike, ki so izobešene po stenah. Med njimi so lepi posnetki iz narave, fotografije starodavnih gradov, slike naših velikih mož — kot n. pr. Stritarja, Gregoriča, Prešerna, Cankarja in drugih. Pametna misel!

Po »pustnih dneh«. Zopet so za nami pustni dnevi — »oj ta pustni čas presnetič, kakor poje Prešern. Minule so predpustne in pustne zabave, ki jih je bilo pri nas precej. Resnici na ljubo pa moramo priznati, da so potekle vse v najlepšem redu, da ni prišlo do pretepa ali celo do kaj hujšega. Pa tudi prijančevalo se ni toliko kot svoj čas. Res gre nekaj tega na račun krize, ampak treba je povdariti tu, da ima pri tej omejitvi pijančevanja veliko zaslugo sport. Mladina danes ne poseda več toliko po gostilnah in beznicah kakor svoj čas, ampak se zabava na prostem, na smučeh.

Hrastnik

V Brnici je umrla in bila pokopana v torek pop. soproga sodnega kancelista g. Metoda Sprogarja iz Slov. Bistrice, Pokojnica, iz znane rodbine Igrinikove, se je omožila z g. Sprogarjem, ko je bil orožnik v Hrastniku, od koder je prišel k sodniji v Laško in naposled v Bistrico. Užaloščenemu soprogu in drugim sorodnikom naše sožalje.

V telovadnici Narodnega doma so se zmuznili v soboto pop. trije učenci in telovadil, pri čemur si je zlomil roko Knez Jože. Ker je imel isto roko že enkrat zlomljeno, je bil odpuslan v Ljubljano v bolnico.

Prememba posesti. G. Martin Pust, p. d. Špane, je prodal svoje posestvo na Pleškem TPD.

Ali naj štedimo?

Pod tem naslovom prinaša »Trgovski list« članek, v katerem avtor naglašja in tudi dokazuje, da je splošna štednja, ki se uvaja v posameznih državah, narodnemu gospodarstvu kvartilna, ker postruže težko gospodarsko krizo in veča brezposelnost. Na nekoliko čuden način prihaja avtor do teh svojih dokazovanj. Ne vem, če je temu vzrok pustno razpoloženje. Sicer pa šalo na stran. Res je, da so se slične diskusije pojavile tudi v drugih, gospodarsko zelo razvitih državah in so razne ankete v teh vprašanih v Angliji imele povsem nasprotujoče si rezultate. V nekem svojem govoru, ki ga je londonska radio postaja prenašala, je znani angleški narodni gospodar John Maynard Keynes, profesor in izvedenec pariške mirovne konference, naglašal kvarnost prevelike štednje. Tudi generalni ravnatelj Midland banke Mac Kena je na obnem zboru delničarjev v gotovih oblikah žigosal preveliko štednjo.

Med drugim je Keynes povdaril: kdor prihrani 5 sh, požene enega delavca za en dan od službe. Mac Kena pa je pred delničarji dokazal dejstvo, da so vloge, posebno one, ki so vezane na daljšo skadenco, v preteklem letu strahovito narastle, medtem ko je povpraševanje po kreditih izostalo, to se pravi, da se je preveč štedilo, torej premalo konsumiralo v škodo gospodarstva.

K besedi pa se je oglasila še druga narodno-gospodarska veličina Anglije, Sir Josiah Stamp, predsednik angleške železniške in industrijske družbe in predsednik statistične družbe, ravnatelj Noblovih podjetij in od leta 1924 dalje angleški zastopnik Dawesovega finančnega načrta. Tudi ta se je poslužil ravno in v svojem govoru odgovoril Keynesu ne brez šale, ali se morajo okrožnice zavarovalne družbe, kateri on predseduje, vreči v koš. On je posebno povdaril znano dejstvo, da ni važno samo, koliko se potroši za čevlje in obleko, pač pa je za večje, koliko se prištedi, ker tudi štednja zaposluje delavca. Štednja povzroča strnjenje kapitalov v bankah in Poštini hranilnici, kar vodi do večjih investij, zgradb itd. Kamp zatrjuje, saj ni mogoče kar naenkrat otroku, katerega smo od nekada vzgajali k štednji in ga učili, kako se zbira roba v hranilnici, reči: sedaj neštedi 2 ali 3 mesece, ker je to kvartilno za narodno gospodarstvo. Otroci pa so tudi starejšega pokolenja. Prištedni zneski se uporabljajo za nakup takih dobrin, ki služijo produkciji in končno ne zmanjšujejo zaposlenosti, pač pa jo še večajo, kar se za dobrine, ki služijo dnevni uporabi, ne da trditi. Ko bo potreba po denarju v deželi še večja, tedaj bo tudi preje mogoče doseči zaželjeno zboljšanje v gospodarskem življenju. Kadar bomo imeli na razpolago toliko kapitala, da se bo obrestna mera znižala na 1-2%, potem bomo lahko govorili o preveliki štednji. Do tega pa nas loči dolgo časovno razloboje.

Polpolnoma napačna seveda ni teorija članekarja v »Trgovskem listu«, kakor tudi ne ona gospoda Keynesa. Sedanja gospodarska kriza se izoblikuje v nekem paradoksnem razmerju produkcije do potrošnje. Iz tega dejstva sledijo tudi teorije o povečanju konsumna. Ta teza pa ne drži iz enostavnega razloga, ki pravi, čimveč da konsumiramo, tembolj se produkcija rentira. To se pravi, da povečan konsum povzroča povečanje produkcije. Če pa se s takim načinom uspešno rešujejo gospodarske krize, je drugo vprašanje, kajti da pride v resnici do razširjenja produkcije radi povečanja konsumna, je potrebno obilo časa. Medtem pa mora nujno nastopiti radi zmanjšanih ponudb kapitala, ki jih povzroča omejevanje štednje, podraženje kapitala v obliki povišanja obrestne mere, kar posebno pri nas v veliki meri vpliva na podjetnost. To se pravi, investije morajo izostati, in kar je važnejše, podražitev potrošnih dobrin je neizogibna posledica.

V splošnem pa je to vprašanje, kakor to posebno dobro naglašja »Der oesterreichische Volkswirt«, zelo akademične narave. V državni upravi, v delniških družbah itd. je sicer propaganda od časa do časa na mestu. Povsem drugače pa je to pri masi ljudi, ki v denarnih zadevah vidijo in iščejo samo lastne koristi. V časih gospodarskih depresij, ko človek s strahom opazuje zmanjševanje svojih dohodkov, postane smisel štednje še izrazitejša in milejša, posebno s strani gospodarsko usmerjenih ljudi, ki ne vidijo na obzorju znakov boljših časov. Tako mišljenje je tudi pravilno in odgovarja današnjemu razvoju človeka-ekonoma, boreca za svoj lastni obstanek.

Tudi avtorju ne morem pritruditi, da bi se pri nas eksperimentiralo s kakimi laškimi metodami potrošnje gotovih pridelkov. Dan riža v Italiji je doživel popoln fiasko in danes ne misli nihče več na tako zdravljenje gospodarskih kriz. Kajti če forsiramo potrošnje enega pridelka, zmanjšujemo s tem potrošnje ostalih. Razširjevanje železcev pa je narodnemu zdravju škodljivo!

Pač pa imamo drugo sredstvo, ki je izdatnejše in bo več koristilo našemu narodnemu gospodarstvu kakor plesne prireditve. To je vzgoja ljudi h gospodarskemu patriotizmu. Tu imamo mnogo hvaležnega polja in z zadovoljstvom lahko konstatiramo, da se nekateri naši trgovci teh načel v veliki meri poslužujejo, medtem ko drugi še vedno trdovratno prezirajo naše domače izdelke. »Jugoslovan« je pred časom napisal: »Kupuj prvenstveno domače blago!« To geslo dvakrat podpisem, kajti samo z njim bomo rešili one gospodarske motnje, ki nas tarejo. S plesnimi oblekami, parfumi, šampanjcem itd. pa rešujemo v prvi vrsti le inozemsko gospodarsko krizo. Ivan Rudolf.

275-44—276-24, Milan 296-20—298-20, Newyork ček 56-58, Pariz 221-58—223-58, Praga 167-71 do 168-51, Curih 1094-40—1097-40.

Beograd, 18. febr. Amsterdam 227-6—228-2, Berlin 13-48—13-51, Budimpešta 9-8946—9-9246, Curih 1094-40—1097-40, Dunaj 7-9686—7-9986, London 2-7544—2-7624, Milan 2-9620—2-9820, Newyork 56-58—56-78, Pariz 221-58—223-58, Praga 1-6771—1-6851.

Dunaj, 18. febr. Amsterdam 285-55, Beograd 12-5313, Berlin 169-17, Bruselj 99-11, Budimpešta 124-165, Bukarešta 4-2313, Kopenhagen 190-15, London 34-575, Madrid 70—, Milan 37-25, Newyork 711-70, Pariz 27-895, Praga 21-065, Sofija 5-1365, Stockholm 190-40, Varšava 79-73, Curih 137-38.

Curih, 18. februarja. Beograd 9-1275, Pariz 20-31, London 25-17125, Newyork 518-175, Bruselj 72-18, Milan 17-17125, Madrid 51-10, Amsterdam 107-92, Berlin 133-14, Dunaj 72-80, Stockholm 138-70, Sofija 3-75, Praga 15-3375, Varšava 58-05, Budimpešta 90-425.

Vrednostni papirji
Na ljubljanskem tržišču ni sprememb.
Zagreb, 18. februarja. Drž. papirji: 7% inv. pos. 86-50—87-50, vojna škoda ar. 417-50 do 418-50 (417-50), kasa 417—418-50, februar 417—418, marc 418 bl., april, maj, junij 417-50 bl., 4% agr. obv. 52 bl., 7% Bler. 81-50—82, 8% Bler. 91-75—92 (92), 7% pos. hipot. 81-50 do 82 (81-75). — Banke: Praštediona 975 do 980, Udružena 194-25—194-50, Ljublj. kred. 125 d., Medjunarodna 68-50 d., Narodna banka 8175—8300. — Industrije: Sečarana Osijek 275—285, Trboveljska 342—347-50, Slavonija 200—202, Vevče 129 d.

Beograd, 18. febr. 7% inv. pos. 86-50—87-50, 4%agr. obv. 50-50—52, 7% ps. drž. hip. b. 82 do 82-50, 7% Blaire 82-82-75, 6% begluške obv. 69-50 bl., vojna škoda 416—417-25 (417), ult. febr. 417-50 bl., Narodna banka 8000—8100.

Dunaj, 18. februarja. Bankverein 16-50, Kreditni zavod 47—, Dunav-Sava-Adria 15-98, Prioritete 92-75, Trbovlje 42, Leykam 3-50.

Notacija naših državnih papirjev v inozemstvu
London, 18. febr. 7% Blaire 81—82.
Newyork, 18. febr. 8% Blaire 92—93, 7% Blaire 81-25—82, 7% pos. drž. hip. b. 81—81-75.

Zitna tržišča
Na ljubljanskem tržišču tendenca stalna, brez prometa.

Novi Sad, 18. februarja. Vse neizpremenjeno. Promet: pšenica 12 vagonov, ječmen 2 vagona, kuruza 10 vagonov, moka 5 vagonov. Tendence: mirna.

Budimpešta, 18. februarja. Tendence: prijazna. Promet: miren. Pšenica: marc 14-86 do 14-89 (14-86—14-87), maj 14-97—15-06 (14-98 do 14-99). — Rž: marc 11-21—11-28, (11-24 do 11-26), maj 11-26—11-34 (11-30—11-34). — Kuruza: maj 12-28—12-35 (12-36—12-38), trans. maj 9-75, 9-75—9-80.

Ljubljansko lesno tržišče
Tendenca neizpremenjeno mlačna. Promet: 1 vagon oglja.

Sport

Mednarodne zimskosportne tekme v Bohinju od 20. do 24. t. m.

Ljubljana, 18. februarja.
Samo še kratek čas loči od sedaj največjih zimskosportnih prireditev v naši državi. Vse priprave so končane. Snega je v Bohinju dosti in se bodo vse tekme, razen drsalne, sigurno izvedle.

Kakor znano je izvolil prevzeti pokroviteljstvo prireditve Nj. Vel. kralj Aleksander I.

Častno predsedstvo tvorijo: gg. Peter Živković, predsednik ministrskega sveta; Stevan Hadžić, minister vojske in mornarice; dr. Kosta Kumanudi, minister za gradnje; Božidar Maksimović, minister prosvete; inž. Dušan Sernee, minister za šume in rude; Juraj Demetrović, minister trgovine in industrije; Nikola Preka, minister socialne politike in narodnega zdravja; dr. Ivan Svegel, minister na razpoloženju; dr. Drago Marušič, ban Dravske banovine; Bogoljub Ilić, diviz. general in komandant Dravske divizije in dr. Anton Korošec, minister na razpoloženju.

Predsedstvo tekem tvorijo:
Dr. Ivo Pirce, predsednik JZSS, dalje podpredsedniki JZSS dr. Ciril Pavlin, dr. Milan Hristić, dr. Stevo Hadži, člana uprav. od. JZSS dr. Ciril Žižek in podpolk. Miloš Ožegović, gener. tajnik JZSS Joso Gorec, načelniki odborov: prireditvenega: Karel Sircelj, smuško-tehniškega: dr. Janko Berce, drsalno-tehniškega: inž. Stanko Bloudek, zdravniškega: docent dr. Seliškar in sanitnega: dr. Karel Petrič.

PROGRAM PRIREDITEV
Petek, 20. februarja:
Dopolndne: sprejem gostov.
Ob 14. v hotelu Sv. Janez: zdravniški pregled tekmovalcev.
Ob 18. istotam: Zrebanje tekmovalcev za vse tekme, objava prog za tek na 18 km.
Sobota 21. februarja:
Ob 8. ob hotelu Sv. Janez: start za smuški tek in kombinirano tekmovalstvo na 18 km.
Ob 20.: banket na čast gostom v hotelu Sv. Janez.

Nedelja, 22. februarja:
Ob 9-30 na Hanssenovi skakalnici: kombinirano tekmovalstvo v skokih.
Ob 14. na Hanssenovi skakalnici: skakalna tekma.

Ponedeljek, 23. februarja:
Ob 8. ob hotelu Sv. Janez: vztrajnostna tekma na 30 km.
Ob 18.: objava rezultatov in razdelitev nagrad v hotelu Sv. Janez.
Ob 20.: zabavni večer istotam.

Torek, 24. februarja:
Organizirani izleti: a) v Kranjsko goro, b) v Bohinjske planine, c) v Triglavsko pogorje. Prijaviti se je pred torkom v pisarni Saveza.

Ob 11. na Bledu: mednarodna skakalna tekma SK Bleda.

Tekmovalni pogoji:
Tekmuje se po pravilniku JZSS, odnosno Mednarodne smuške federacije. Zaključek prijave za vse tekme je 20. t. m. Tekmovalci obdrže izžrebane številke za vse štiri tekme ne glede na to, dali startajo ali ne. Tekmujejo lahko vsi, ki so prijavljeni po državnih savezih, ki so člani TIS.

Nagrade:
Kombinacija: zmagovalce prejme častno darilo predsed. min. sveta, arm. generala g. Petra Živkovića, drugi in tretji častna darila. Najboljše plasirani član JZSS prejme za svoj klub prehodni pokal, darilo min. pred. gen. Petra Živkovića.

Smuški tek na 18 km: zmagovalce častno darilo min. za gradnje g. dr. Kosta Kumanudija, drugi in tretji častna darila. Najboljše plasirani član JZSS prejme nagrado »Jutra«.

Mednarodna tekma v skokih: zmagovalce častno darilo min. voj. in mor. arm. generala g. Stevana Hadžića, drugi in tretji darila. Najboljše plasirani član JZSS posebno nagrado dnevnika »Pravda« Beograd.

Tekma na 30 km: zmagovalce častno darilo min. trgovine in ind. g. Juraja Demetrovića, drugi in tretji častna darila. Najboljše plasirani član JZSS posebno nagrado »Slovenca«.

V celokupni oceni najbolje plasirani član JZSS posebno prehodno darilo dnevnika »Politika« Beograd.

Tekmovalce, ki si pridobi najbolje mesto iz vseh štirih tekem (uspeh se oceni v vsaki tekmi po mednarodni tabeli za kombinacijo) prejme

častno darilo Nj. Vel. kralja Aleksandra I. ter se proglasi prvakom Jugoslavije v smučanju za leto 1931.

Važno za udeležence.
Savez odklanja odgovornost za morebitne nezgode ali materijalne izgube pri prireditvah ter tekmuje odnosno potuje vsakdo na lastno odgovornost.

Vsi savezni gosti in člani razsodišča bodo imeli na levem rokavu posebni savezni znak na temnem traku, tekmovalci na svetlejšem traku.

Nastanitev tekmovalcev in gostov izvrše pisarne »Putnik« v Ljubljani in Boh. Bistrici. Istotam se dobe vse informacije in vozni listki za vse železniške zveze. Cene v Bohinju so maksimirane za vse. Vsak slučaj neupravičenih cen naj se sporoči z natančnimi podatki Putniku ali JZSS.

Glasom odloka ministrstva saobračaja imajo v času od 20. do 24. februarja vsi udeleženci, tekmovalci in gledalci, pravico do polovične vožnje z vseh postaj v državi do postaje Boh. Bistrica. Ugodnost velja za vse potniške in brzovlake z izjemo SOE. Kupi se cela vozna karta in se na podlagi potrdila v Bohinju v pisarni JZSS ali Putnika vrne z isto karto.

II. prireditve SKA Tržič ob priliki desetletnice. Medklubska sanktaška tekma na Ljubeljski cesti.

Vljudno vabimo k tej prireditvi vse članice in člane sportnih klubov, ki so verificirani v JZSS. Tekmuje se v treh kategorijah: I. enosedežna dame; II. enosedežna gospodje; III. dvosedežna.

Start bo ob 15. pri cerkvi Sv. Ane nad Tržičem. Zrebanje se bo vršilo istotam ob 14. Prijave se sprejemajo v športni trgovini Rud. Stransky v Tržiču do vključno 21. t. m. do 19. Prijavnina znaša 10 Din. V vsaki skupini prejme zmagovalce krasno darilo.

Prometna zveza: v soboto zvečer z avtobusom Pernuš ob 18. ali v nedeljo z prvim jutranjim vlakom.

Omenjamo ob enem, da smo medklubsko alpsko smuško tekmo na Zelenici, prvotno namestavljeno na 22. februarja, vsled mednarodnih smuških tekem v Bohinju preložili na 1. marca t. l. Natančnejše podatke za to tekmo bomo v pravočasno objavili.

Oglasi socialne in posredovalne vsebine: beseda 50 par. Najmanj Din 5.—, Oglasi reklamnega in trgovskega značaja: najmanj Din 10.— (do 5 besed). Vsaka nadaljna beseda 50 par. Za pismene odgovore priložite znakom.

Zakoni v knjižnicah:

Zakon o pobijanju ne-lojalne konkurence 6 Din. Zakon o javnih beležnikih (notarjih) 12 Din. Zakon o glavni kontroli 10 Din. Pravilnik o pomožnem osebju drž. prometnih ustanov 8 Din. Uprava »Jugoslovanac«. Gradišče 4.

JAVOR

lesna industrija v Logatcu ima svoj lokal za pohištvo

tudi v Ljubljani, v novi palači Vzajemne zavarovalnice 397

Podeželska šivilja

bi šla rada k šivilji v Ljubljano radi spopolnjenja mestnih krajev, gre samo za hrano in stanovanje. Ponudbe na agencijo »Mako«, Vel. Malence pri Brečiah. 637

Nogavice, rokavice, volna in bombaž 468

aucioneje in v veliki izbiri pri KARL PRELOG Ljubljana, Židovska ulica in Stari trg

Telefon 2059 Premog

suha drva Pogač. ik, Bohoričeva ulica 5

Železnato vino

lekarnarja dr. G. PICCOLI-ja v Ljubljani k repča oslabele, malokrvne, odrasle in otroke. 324

Gg. odvetnike, notarje in trgovce

opozarjamo, da dobijo zakon o neolojalni konkurenci v upravi »Jugoslovanac«. — Cena Din 6.—

Anketa o lesni krizi

Dne 2. marca t. l. se bo vršila v Beogradu na vabilo vlade velika anketa, na kateri se bo govorilo o težkem položaju jugoslovanske lesne industrije in trgovine in pa o nujno potrebni vladni pomoči.

Dnevni red te ankete je ta: 1. Otvoritev ankete in pozdravni govor ministra za šume in rude inž. Dušana Serneca. 2. Položaj naše lesne industrije l. 1930 in prognoza za l. 1931. 3. Predlogi za večji razmah naše lesne industrije: a) ukrepi lesne industrije same, b) ukrepi ministrstva za šume in rude; c) ukrepi drugih ministrstev. — Z ozirom na to anketo se je vršila dne 4. t. m. v Zagrebu konferenca vseh zastopnikov jugoslovanske lesne industrije, na kateri so govorili predvsem o blagovno-prometnem davku in pa o vseh vprašanih, ki so v zvezi z omenjeno anketo v Beogradu. Predsedoval je Albert Deutsch-Macelski. Med drugimi so bili navzoči: tajnik zagrebske trg. zbornice dr. Valdemar Lunaček, tajnik sarajevske trg. zbornice dr. Aca Despić, za zvezo industrijev v Sloveniji inž. Anton Rudež ml., ki je obnem tajnik Društva gozdnih posestnikov. Sprejeli so predlog zveze lesnih industrijalcev o porazdelitvi posameznih referatov o vprašanih krize v jugoslovanskem lesnem gospodarstvu. Konec februarja se bo vršila druga konferenca, na kateri bodo končno javno redigirali vse te referate. Posamezne referate so prevzeli: dr. Karmansky o železniških in pomorskih tarifah, gen. ravnatelj Heinrich o železniških pragovih, dr. Lunaček o davčnih vprašanih, ravnatelj Bosnić o državnih in občinskih licitacijah, dr. Dauda o dolgoletnih pogodbah, ravnatelj Bratanić o delavskem zavarovanju, sarajevska zveza lesnih industrijalcev o svetovni produkciji mehkega lesa in o ustanovitvi eventualnega kartela. Slovenska skupina je prevzela referat o zakonu o varstvu domače industrije in o prodaji slabejših lesnih kvalit v tuzemstvu in boljših v inozemstvu. Gen. tajnik zagrebske zveze lesnih industrijalcev Mautner bo poročal o agrarni reformi. — Društvo gozdnih posestnikov.

Gospodarske vesti

× Opozoritev opekarnarskim podjetjem. Zavod za pospeševanje obrta Zbornice za TOI opozarja lastnike opekarn in vodilno tehniško osebje opekarnarskih podjetij na tečaj za opekarnarje, ki ga priredi v času od 23. februarja do 7. marca t. l. v Ljubljani. Predavalce se bodo o zgradbah opekarn, o strojni opremi in mehanizaciji obrata, o praktičnem obratovanju v opekarni, o tehniki sirovia in kuriva in o knjigovodstvu. Predvideno je razen tega še specialno predavanje o opekarnarstvu. Tečaj se bo vršil v popoldanskih in večernih urah v prtilični sejni dvorani Zbornice TOI v Beethovnovi ulici št. 10. Na željo udeležencev pa se bodo predavalne ure po razgovoru ob priliki otvoritve tečaja lahko še izpremenile, odnosno se bodo vršila predavanja tudi v dopoldanskem času, tako da se bodo trajanje tečaja skrajšalo za nekaj dni in s tem olajšal obisk.

Prostih je še nekaj mest in vabimo zainteresente, ki se še niso prijavili, da to store nemudoma, odnosno da se zglase osebno 23. t. m. ob 15. uri popoldne v tečaju.

× **Petdnevno delo v Berlinu.** Na temelju sporazuma med delodajalci in delojemalci bodo uvedli v berlinski kovinski industriji petdnevni delovni teden. Upajo, da bodo druge nemške industrije sledile temu vzgledu.

Dobave

Direkcija državnega rudnika Senjski Rudnik (Srbija) sprejema do 2. marca t. l. ponudbe glede dobave 270 plošč črne pločevine, 1 agregata, 1 računskega stroja, kabljev ter glede dobave raznega materijala in orodja.

Dne 2. marca t. l. se bo vršila pri Upravi državnih monopolov, ekonomski oddelek v Beogradu ofertalna licitacija glede dobave 45.000 komadov emaljiranih tablic.

(Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Direkcija državnih železnic v Subotici sprejema do 20. februarja t. l. ponudbe glede dobave preprog. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 2. marca t. l. ponudbe glede dobave 200 m jeklenih žičnih vrvi, 1 zumbe za uničevanje kolekov ter glede dobave raznih vijakov in matic.

Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 26. februarja t. l. ponudbe glede dobave 3000 komadov vžigalnikov, 500 komadov žag za železo, 400 metrov pocinkanih jeklenih vrvi, 300 kg bele kovine, 15 kg vrvi in 100 omotov sirakasa št. 2; do 5. marca t. l. pa glede dobave 100 komadov rudarskih odelj.

Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 26. februarja t. l. ponudbe glede dobave 3000 kg mila; do 4. marca t. l. glede dobave razne pločevine, ščetk za motorje, kovinastih ščetk, suhih baterij itd.

Direkcija državnih železnic v Subotici sprejema do 5. marca t. l. ponudbe glede dobave 1500 kg konceptnega papirja.

Borzna poročila

dne 18. februarja 1931

Devizna tržišča

Ljubljana, 18. februarja. Amsterdam 22-79, Berlin 13-48—13-51, Bruselj 7-9096, Budimpešta 9-9096, Curih 1094-40—1097-40, Dunaj 7-9686 do 7-9986, London 275-44—276-24, Newyork 56-68, Pariz 221-58—223-58, Praga 168-11, Trst 296-09 do 298-09.

Zagreb, 18. februarja. Amsterdam 22-79 bl., Dunaj 796-86—799-86, Berlin 13-48—13-51, Bruselj 790-96 bl., Budimpešta 990-96 bl., London

Razširjajte Jugoslovana!

Kultura

Uspeh naše glasbe v Pragi

Češka filharmonija je pod taktirko gosta — dirigenta Rusa Nikolaja Malka izvajala dne 1. t. m. izključno slovanski program. Do nedavnih dob jugoslovanske orkestralne literature sploh nismo imeli, vsaj take ne, ki bi zamogla biti izvajana uspešno v sosedstvu s češko, rusko ali poljsko glasbo. V svobodni državi smo kmalu prišli do spoznanja, da bomo pridobljeno svobodo najbolj čutili in najlažje uveljavljali na kulturnem polju. Državne oblasti so od prevrata sem to spoznanje razumele in so podpirale vsako ambicijo moralno in tudi gnotno. Seveda je ono vlogo, ki jo je imel prej Dunaj, po prevratu avtomatično prevzela Praga, zlasti glasbenike je vse potegnilo tje. Tako nam je izšel Novak Slavenskega, Dobroniča in Odaka, Suk Miloševića, Kříčka Bandurja, Jirak pa Mandiča.

Na omenjenem koncertu je bila izvajana Mandičeva druga simfonija, ki jo je vsa kritika navdušeno registrirala. Mandič je po poklicu odvetnik, živi od prevrata stalno v Pragi in je komponiral že kot samouk. Ob priliki nekega koncerta z jugoslovanskim programom, pri katerem je sodeloval tudi Pavel Debevec, sva se z Mandičem seznanila in se je učil dve leti pri meni harmonije in kontrapunkta, potem ga je vzel Jirak in mi je rekel, da je zelo zadovoljen z njim. Po kratkem času so že izvajali Zikovei njegov kvartet, ki smo ga slišali tudi v Ljubljani. Kmalu na to je bila njegova prva simfonija na sporedih v Nemčiji in v Pragi, druga pa najprej v Angliji in sedaj v Pragi.

Pred par dnevi je pa dirigiral Talich Istotako s uspehom Odakovo koncertno overturo. V tej sezoni še pride na vrsto moj koncert za gosli in mali orkester ter Miloševićeva simfonija. Obe poslednji skladbi bo prenašala praška radio-postaja.

Prepričan sem, da bomo v kratkem imeli Jugoslovani toliko kvalitetnih del, da jih bo možno eksportirati tudi v druge evropske centre. Ako se ne motim, se bomo zasidrali v najbližji bodočnosti tudi v Varšavi in v Berlinu. In nazadnje tudi doma, pa ne samo mi, ki živimo doma, ampak tudi Milošević in Mandič, katerih dela bi zelo rad slišal na kakem simfoničnem koncertu. Slavko Osterc.

Naše revije

Ljubljanski Zvon je s svojo prvo letošnjo številko izšel ves prenovljen v obliki, v obsegu pa se je od lani povečal za eno celo tiskovno polo, tako da je to zdaj naša največja in največja književno-kulturna revija. Prva številka prinaša predvsem dva zanimiva eseja: Juš Kozak, Prehodna doba in dr. Ferdo Kozak, O sodobnem šlovelu in njega potih (znano predavanje Slavističnega kluba); oba eseja sta izraz živga napora, zajeti vse aktualne in akutne probleme našega časa — in ta čas je v resnici čas prehoda od starega, ki še ni do konca odumrlo, v novo, ki še ni rojeno do dna; obenem pa sta dokaz, kako blizu so nekateri iz našega starejšega literarnega kroga stremljenjem mladih. Pero Pašk je napisal globoko dojet esej o Prešernu, Milan Vidmar beleži zanimive opise iz New Yorka. Pesmi in novele so dal Ocvirk, Mrzel, Bartol in neizčrpna ostalina Srečka Kosovela, roman (In solnce je obstalo) piše Bevk. V Obzorniku se Boris Furlan bori za jasnost pojmov zoper znani članek Fr. Vodnika Pot v tempelj. Med književnimi poročili so: Ozvaldovo o Kelemenovih Baikah in pripovedkah slovenskega ljudstva, Vidmarjevo o Pregljevih Umreti nočejo, Budalovo o Tumovem Pomenu in razvoju alpinizma, Na koncu sledijo razni drobni pregledi. (Zvon, Šelenburgova 3, Ljubljana.)

Zenski svet, vsebina 2. številke: Marija Kmetova (J. Ribičič), Gospa Marina (Anka Nikoličeva), Pismo ženi iz ječe, pesem (Tone Seliskar), V nočnem miru, pesem (Ksaver Meško), Ko se selijo ptice... (Lea Faturjeva), Naši domovi, pesem (Murpoljska), Zenska odličnost (N. K.), Aforizmi o ženi (dr. B. Škerlj), Med našimi učiteljicami (Vida P.), Sama (Andreja Vera), O, koliko noči... pesem (Miran Jarc), Žena za izseljenke (Vida P.), Organizacija gosposodinskih pomočnic (Franja Petričeva), Mladinski počitniški dom kraljice Marije na Pohorju (Ivanka Lipoldova), — Izvestja: Po ženskem svetu, — Vzgoja, — Higijena (dr. E. Jenko-Groyerjeva, dr. Josip Tavčar), — Kuhinja, — Deška ročna dela (A. Novak), — Knjiga (Andreja Vera, Vida P.), — Vabilo, — Modna priloga. Krojna pola in Ročna dela. — (Zenski svet, Tavčarjeva ul. 12, Ljubljana.)

Svoboda prinaša v svoji februarjski številki med drugim Panteljeva novela Ura (s slikami), Klopčičevo pesem Otroci govori o fabriki, delavca Toneta Čufarja pesem iz jeseniške fabrike in zanimiv članek Cv. Kristana Solstvo in ljudska izobrazba na novem Dunaju. — (Svoboda, palača Delavske zbornice, Ljubljana.)

Planinski vestnik, februarjska številka, prinaša med drugim: dr. J. C. Oblak, V okvirju Visoke Tatre; M. Potočnik, Varijanta v Triglavski steni; dr. J. Šašelj, Imenoslovje Koroških Karavank. — (Planinski vestnik, Slov. planinsko društvo v Ljubljani.)

Zdravje prinaša v prvi letošnji številki mimo raznih člankov in člančičev o higijeni pozimi, o vitaminih in raznega drugega zdravstveno-prosvetnega drobiža tudi članka Obolenja in umrljivost v bodočnosti (dr. B. Pirc) in Nekaj o tobaku (ing. Fr. Gerl). Revijo stalno ilustrira slikar-grafik Justin. — (Zdravje, Higijenski zavod, Ljubljana.)

Zvonček je svojo 6. številko posvetil pustnemu veselju. Napolnili so ga s pesmimi, črticami, risbami in z vsem Subic, Bajda, Trček, Krylov — Matelič, Tolstoj — Vidmar, Tone Breck, Podrekar, dr. Debeljak, Franka Lavrenčičeva itd. — (Zvonček, Frančiškanska ul. 6, Ljubljana.)

Književna nagrada. Kakor znano, je Mladinska Matica v Ljubljani, ki za neznatno naročnino izdaja vsako leto svojo serijo knjig in pa mesečnik »Naš rod«, pred meseci razpisala nagrado za najboljšo mladinsko pesem. Ziriša je nagrado podelila mlademu pesniku Miletu Klopčiču za pesem »Moj oče«, ki ji je snov vzeta iz življenja rudarjev.

Slovenske zadeve v Savremenuku. Zagrebški literarni tednik »Savremenuk« je v zadnjih dveh številkah prinesel Antona Ocvirka članek o Finžgarjevem jubileju z Justinovim lesorezom in pa prevod Mrzelove »Pravljice o tem, kako se je mesec uprl Bogu«.

Gledališče

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

Drama

Začetek ob 20. uri zvečer.

Cetrtek, 19. februarja: »Divji lovec«. Red C.

Opera

Cetrtek, 19. februarja: »Hasanaginica«. Red B.

NARODNO GLEDALIŠČE V MARIBORU

Cetrtek, 19. februarja ob 20. uri: »Karl in Anka« ab A. Premijera

Petek, 20. februarja: Zaprt.

Službene objave

Razglasi kraljevske banske uprave

II. No.: 4385/1. 413

Razpust društva.

Društvo »Društvo profesionistov državnih železnice kraljevine SHS v Ljubljani« je razpuščeno, ker že več let ne deluje niti nima članov in torej tudi ne pogojev za pravni obstoj.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine, v Ljubljani, dne 9. februarja 1931. Po odredbi bana načelnik upravnega oddelka: Dr. Staré, s. r.

I. No. 1993/1. 421

Razpis

Na podlagi § 31. zakona o banski upravi se razpisujeta dve mesti banovinskih inženjerjev pri tehničnem oddelku kraljevske banske uprave v Ljubljani, in sicer: eno mesto inženjerja arhitekta v 9. skupini I. kat. ter eno mesto pogodbenega gradbenega inženjerja.

Prosilci za prvo kakor tudi za drugo mesto morajo svojim, s kolkom za Din 5.— opremljenim prošnjam priložiti vse v členu 12. uradniškega zakona označene dokumente ter prošnje vložiti najkasneje do 10. marca 1931 pri kraljevski banski upravi v Ljubljani.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine, v Ljubljani, dne 14. februarja 1931.

I. No. 1675/1. 423

Razpis.

Na osnovi § 31. zakona o banski upravi se razpisuje na deškem vzgajališču v Ponočičah službeno mesto mizarkega mojstrazvničnika.

Prosilci za to mesto morajo poleg splošnih pogojev, ki se zahtevajo za vstop v državno službo, dokazati, da so izučeni mizarke obrti in da so položili mojstrski izpit.

Prošnje, opremljene po določilih čl. 12. zakona o civilnih uradnikih in ostalih drž. uslužbenih ter kolkovane s kolkom za 5.—dinarjev, je predložiti najkasneje do 15. marca 1931. kraljevski banski upravi v Ljubljani.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine, v Ljubljani, dne 12. februarja 1931.

Razglasi sodišč in sodnih oblastev

Cw IIa 5. 6. 7. 8/31—1. 414

Oklic,

Tožnica posojilnica v Crnomlju je vložila proti tožencu Stajer Josipu, sedaj neznanega bivališča v Kanadi, pod opr. št. Cw IIa 5. 6. 7., 8/31 menične tožbe radi 990 Din, 2480 Din, 6120 Din in 6120 Din s pr.

Ker je bivališče Stajer Jožeta neznan, se mu postavlja Stajer Marija, pos. žena v

Desincu št. 8 za skrbnico, ki ga bo zastopal, na njegovo nevarnost in stroške, dokler se ali osebno ne zglasi ali pa imenuje pooblaščenca.

Okrožno sodišču v Novem mestu odd. IIa, dne 6. februarja 1931.

T 3/31—3. 382

Amortizacija.

Na prošnjo Trohe Franceta, posestnika iz Borovnice št. 50, se uvede postopanje v svrhu amortizacije sledečih vrednostnih papirjev, ki jih je prosilec baje izgubil, ter se njimi imejitelja pozivlje, da uveljavi tekom šestih mesecev počenši z objavo tega razglasa svoje pravice, sicer bi se po poteku tega roka proglasilo, da so vrednostni papirji brez moči.

Oznamenilo vrednostnih papirjev: Hranilna knjižica Kmetске posojilnice vrhniške okolice, št. 9670 z vlogo 13.108 Din na ime Troha Franc.

Deželno sodišče v Ljubljani, odd. V., dne 2. februarja 1931.

T 47/30—3 411

Amortizacija.

Na prošnjo Pečnika Jožeta, posestnika v P. avljah 16, se uvede postopanje v svrhu amortizacije sledečih vrednostnih papirjev, ki jih je prosilec baje izgubil, ter se njimi imejitelja poziva, da uveljavi v teku šestih mesecev od razglasitve svoje pravice, sicer bi se po poteku tega roka proglasilo, da so vrednostni papirji brez moči.

Oznamenilo vrednostnih papirjev: Hranilna knjižica Kmetске posojilnice Ljubljanske okolice št. 37.340 z vlogo Din 15.400.— glaseča se na ime Sever Jože in vinkulirana na geslo »Gorica«.

Deželno sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 7. februarja 1931.

E 2958/30—10. 384

Dražbeni oklic in poziv k napovedi.

Na predlog zahtevajoče stranke Gmajner Roze, posestnice v Vojniku okolica, bo dne 24. marca 1931. ob devetih pri tem sodišču, v sobi št. 4 na podstavi s tem odobrenih pogojev dražba polovice sledečih nepremičnin: zemljiška knjiga Vojnik, vl. št. 87, hiša z gospodarskimi poslopi, cenilna vrednost 4800 Din, zemljišča 8707 dinarjev; zemlj. knjiga St. Tomaž, vl. št. 57, zemljišča, cenilna vrednost 6179 Din, pritlikline 729 Din, skupaj 20.415-80 Din; najmanjši ponudek 6500 Din. Od tega posestva se odštejejo prevzitone in stanovanjske pravice Kresnik Neže cenjena na 5000 dinarjev.

Cenilna vrednost celega posestva 15415 dinarjev 80 para. Cenilna vrednost polovice posestva 7707 Din 90 p.

K nepremičnini zemljiška knjiga Vojnik, vl. št. 87, spadajo sledeče pritlikline: 1 sadna preša, razno gospodarsko orodje in poljsko orodje v cenilni vrednosti 729 dinarjev.

Vadij znaša 800 Din. Pod najmanjšim ponudkom se ne prodaja.

Okrajno sodišče v Celju, odd. III., dne 3. februarja 1931.

E 2889/30—10. 385

Dražbeni oklic in poziv k napovedi.

Na predlog zahtevajoče stranke: Savinjske posojilnice v Zalcu, r. z. z. n. z., bo dne 17. marca 1931. ob desetih pri tem sodišču v sobi št. 4 na podstavi s tem odobrenih pogojev, dražba sledečih nepremičnin:

I. skupina:

Zemljiška knjiga Gotovlje, vl. št. 100, hiša z gospodarskimi poslopi, cenilna vrednost 66.500 Din, zemljišča 173.690 Din, pritlikline 2600 Din, skupaj 242.790 Din; najmanjši ponudek 161.860 Din. Vadij 24.279 Din.

II. skupina:

Zemljiška knjiga Gotovlje, vl. št. 100, zemljiške parc. št. 1432, 1433 in 1434 ležeče v kat. občini Zalec, cenilna vrednost 20.096; najmanjši ponudek 13.398 Din. Vadij 2.009-60 Din.

III. skupina:

Zemljiška knjiga Gotovlje, vl. št. 100, vinska klet, zemljišča, gozdovi ležeči v kat. občini Zalogam, cenilna vrednost 34.309-40 Din, pritlikline 435 Din, skupaj 34.744-40 Din; najmanjši ponudek 23.163 dinarjev. Vadij 3474-44 Din.

IV. skupina:

Zemljiška knjiga Gotovlje, vl. št. 100, gozdna parcela št. 1471 v kat. občini Poničva, cenilna vrednost 849-75 Din, najmanjši ponudek 566-50 Din skupaj vse štiri skupine 298.480-15 Din, najmanjši ponudek za vse štiri skupine 198.987-50 Din. Vadij 84-97 Din.

K nepremičnini zemlj. knj. Gotovlje I. skupina spadajo sledeče pritlikline: 1 plug, 1 brana in 1200 hmelovk v cenilni vrednosti 2600 Din.

K III. skupini te nepremičnine spadajo: 1 stiskalnica, 3 sodi, (ca. 500 l), 1 kad, 3 motike in 1 lakonca v cenilni vrednosti 435 Din.

Vadij za celo nepremičnino — vse 4 skupine znaša 29.848 Din.

Okrajno sodišče v Celju, odd. III., dne 24. januarja 1931.

Razglasi raznih uradov in oblastev

U. No. 60/2.

Razglas.

Sresko sodišče v Gornjem gradu je s pravomočno sodbo z dne 22. decembra 1930, Opr. št. Kps 120/30—11, prepovedalo zahajati Petrin Gregorju, 31letnemu delavcu iz Lok, št. 29, občina Mozirje okolica, v gostilne za dobo dveh let. Prepoved poteče dne 31. decembra 1932.

Sresko načelstvo v Gornjem gradu, dne 10. februarja 1931.

D. No 98/1—1931. 422—3—1

Razglas o licitaciji.

Okrajni cestni odbor Maribor razpisuje na podstavi členov 86. do 98. zakona o državnem računovodstvu ter vseh njegovih dopolnitev in izprememb s skrajšanim rokom 15 dni

I. javno pismeno licitacijo

za oddajo gradbenih del zgradbe ceste Sv. Peter—Ložane, km 2-648 do km 5-727 (III. del).

Licitacija se bo vršila v uradnih prostorih Okrajnega cestnega odbora v Mariboru, Koroška cesta št. 26/II, v torek, dne 3. marca 1931. ob enajstih dopoldne.

Načrt, proračun, splošni in posebni pogoji so reflektantom na vpogled med uradnimi urami pri Okrajnem cestnem odboru Maribor, Koroška cesta št. 26/II.

Ponudbo je predložiti v obliki enotnega popusta v odstotkih na cene uradnega proračuna, ki znaša Din 1.441.128-25.

Z Din 100.— kolkovane ponudbe je treba predložiti določenega dne med 10. in 11. uro v roke predsednika licitacijske komisije in sicer v zapечатeni kuverti z zunanjo oznako: »Ponudba za zgradbo ceste Sv. Peter—Ložane, III. del, ponudnika I. I.« Poznejše ali nepravilno opremljene ponudbe se ne bodo vpoštevale.

Ponudniki morajo v ponudbi izrečno navesti, da so jim znani splošni in posebni pogoji in da pristajajo na nje brezpogojno.

Kavčija, ki znaša Din 144.113.— za jugoslovanske, odnosno Din 288.226.— za inozemske državljane, se mora položiti najkasneje na dan licitacije do 10. ure in sicer bodisi v gotovini ali v državnih vrednostnih papirjih ali v garancijskih pismih, izdanih po denarnem zavodu v zmislu čl. 88. zakona o državnem računovodstvu in registriranih v zmislu čl. 24. Pravilnika za izvrševanje določil iz oddelka B, »Pogodbe in nabave« pri Davčni upravi v Mariboru.

Vsak ponudnik se mora izkazati s potrdilom Davčne uprave v Mariboru o položeni kavčiji, s potrdilom ministrstva za zgradbo, da se sme udeleževati javnih licitacij, in s potrdilom, opremljenim s kolkom za Din 20.—, da je plačal davke do vstetega tekočega četrtletja, pooblaščenca pa morajo predložiti poleg tega pooblastila, da smejo zastopati svojo firmo pri licitaciji.

Okrajni cestni odbor Maribor si pridržuje pravico, oddati razpisano delo ne glede na višino ponudnih vsot, kakor tudi odkloniti vse ponudbe brez vsake obveznosti.

Vsak ponudnik mora ostati v besedi 60 dni po licitaciji.

Okrajni cestni odbor Maribor, dne 15. februarja 1931.

Razne objave

379—3—3

Objava.

Izgubil sem uradno legitimacijo, izdano od bivšega Oblastnega inšpektorata finančne kontrole v Ljubljani dne 12. marca 1923, št. 419, legitimacijo za nošenje orožja, izdano od sreske uprave fin. kontrole v Murški Soboti dne 11. decembra 1928, št. 3081, in legitimacijo za vožnjo po železnici s 50% popustom, izdano od Direkcije državnih železnic v Ljubljani dne 1. januarja 1930, št. 184330.

Proglasam jih za neveljavne.

Gederovci, dne 9. februarja 1931.

Kos Alojzij, s. r., preglednik fin. kontrole

*

352—3—2

Objava.

Izgubil sem vojniško ispravo, izdano od Komande Ljubljanskega vojnega okraja Pov. br. 3425/11 z dne 21. aprila 1925 na ime Hočvar Stefan iz Mengša.

Proglasam jo za neveljavno.

Hočvar Stefan, s. r.

E. M. Remarque:

Pot nazaj

Roman

(Copyright by M. Feature Syndicate. Ponatis, tudi v izvečku, prepovedan.)

Od Schröderjevega gornjega telesa se ni moglo nič spoznati. Kot kambala je bilo ploščasto. Obraz je bil obdelan kot deska v kateri je črna, kriva luknja z vencem zob pomenjala usta. Molče ga je Breyer zopet pokrtil. »Ali on ve?« je vprašal in pogledal tja, kjer je delal Kosole. Albert je odmajal z glavo.

Schröder je bil Kosolov prijatelj. Tega mi sicer nismo mogli razumeti, ker je bil nežen in betežen kot otrok — veliko nasprotje Ferdinanda. Ferdinand ga je čuval, kot čuva mati otroka.

Za nami je nekdo sopihal. Seeling je prišel ter stal z izbuljenimi očmi. »Kaj takega še nisem videl nikdar,« je jecljal, »kako se je moglo to zgoditi?«

Nihče mu ni odgovoril. Schröder bi moral oditi pred osmimi dnevi na dopust, Seelig mu je pa to prepredil, ker ga ni mogel trpeti. Zdaj je bil Schröder mrtev.

Odšli smo, ker v tistem trenutku nismo mogli gledati narednika. Ludvik je zlezal zopet pod svoje plašče. Samo Albert je ostal. Seelig je strmel na mrtveca, katerega je obseval mesec, ki se je prikazal

21

izza oblakov. Sklonjen z debelim gornjim telesom, je stal tam in gledal upadle obraze mrtvecev, na katerih je oledenel nepojmljiv izraz grozote v tako tihoto, da je skoraj kričala.

Albert ga je hladno vprašal: »Ali boste molili zdaj, ali pozneje?«

Narednik si je obrisal čelo in zamrmral: »Ne morem.« Zagrabila ga je grozota. Vsi smo to poznali; po cele tedne nismo včasih ničesar občutili, naenkrat, povsem nepričakovano, pa je zagrabilo in pobilo človeka. Ves zelen v obrazu se je odmajal narednik v rov.

»Ta je gotovo mislil, da se tukaj obmetavamo z bonboni,« je dejal Tjaden suhoparno.

Začelo je močnejše deževati, postali smo nestrpni. Končno smo naprosili Ludvika Breyerja, da je zmolil par očenašev.

Potem smo začeli podavati mrtvece v grob. Weil je pomagal poprijemati. Opazil sem, kako se je tresel. Skoraj neslišno je šepetal: »Maščevali vas bode-mo.« Vedno je to ponavljal; jaz sem ga začudeno pogledoval.

»Kaj ti je vendar?« sem ga vprašal. »To vendar niso prvi. Za mnoge se boš moral maščevati.« Umolknil je.

Ko smo položili prve vrste v grob, sta pripeljala Valentin in Jupp pokrit voziček.

»Ta je še živ,« je dejal Jupp in odkril voziček.

Kosole je pogledal v voz in dejal: »Pa ne bo dolgo; lahko počakamo nanj.«

Mož na vozičku je sunkoma hropel. Okrog upadlega obraza je imel povezano črno nogavico. Kadar je zahropel, je stekel tok krvi po obrazu.

»Ali naj ga odnesemo?« je vprašal Jupp.

»Potem bo takoj umrl,« je dejal Albert in pokazal na kri.

Položili smo ga ob stran. Maks Weil je ostal pri njem. Mi smo nadaljevali z delom. Zdaj mi je Valentin pomagal poprijemati. Položila sva Glaserja v grob. »Človek, žena, žena —« je mrmral Valentin.

»Pozor, zdaj pride Schröder na vrsto,« je zaklical Jupp.

»Drži gobec,« je zasikal Bröger.

Kosole je držal mrtvo truplo v rokah in vprašal, ker prej ni razumel Juppa, »kdo?«

»Schröder,« je ponovil Jupp, misleč da Ferdinand že ve o tem.

»Ne čenčaj, ti kravja glava, ta je vendar ujet,« je zakričal Kosole divje.

»Bo že tako, Ferdinand,« je dejal Albert Trosske, ki je stal poleg njega.

Nam je zastala sapa. Kosole je brez besedi dvignil mrtveca iz groba in prišel tudi sam ven. Potem je z žepno svetiljko posvetil na mrtvo truplo. Čisto nizko se je sklonil nad ostanke obraza in nekaj iskal.

»Hvala Bogu, da narednika ni več tu,« je šepetal Karel.

Zakaj je vreme na kmetih drugačno kakor v mestih?

Vremenoslovcem se je v najnovjšem času posrečilo, da so pojasnili doslej nerazumljiv pojav, zakaj je vreme na deželi navadno drugačno kakor v mestih. Izkušnje so namreč dokazovale, da se vremenske napovedi niso nikdar vjemale z dejanskim stanjem na kmetih in v mestih: ali je vremenska izprememba nastopila na deželi prej ali pa v mestu. Zato so smatrali ali eni ali drugi vremenske napovedi za nezanesljive.

Zaradi netočnih vremenskih napovedi so se najprej pritožili kmetje in so prosili za več natančnosti, kajti kmetje so od vremena najbolj odvisni. Vremenoslovcem so se zdele pritožbe čudne in neopravičene, češ da so vendar sestavljene na podlagi popolnoma zanesljivih poročil od vseh strani; ugotovili pa so tudi, da se napovedi res ne vjemajo vedno z dejanskim stanjem. Odkod to in zakaj to?

Stvar so pojasnili na zelo enostaven način. Na svetu izhaja namreč cela vrsta časopisov, zlasti na deželi, ki so si vsi enaki, samo naslov se spreminja. Take časopise tiskajo v velenostih in jih razpošiljajo v razne kraje z »domačim« naslovom. Bralci takih listov pa hočejo imeti tudi svoje »vreme«; ker pa ti listi navadno ne izhajajo vsak dan, mora biti »vre-

me« seveda napačno in se z dejanskim stanjem redko vjema. Zgodi se pa včasih tudi, da pri malih časopisih »vreme« kar v uredniških delajo; če zadenejo, je prav, če pa ne, pa tudi ni nesreče.

Milijonar — čudak

Nedavno je umrl v Nizzi 83-letni angleški milijonar John Drinan. Možu je spodrsnilo na stopnicah, da je padel in se ubil. Čeprav pa so vsi vedeli, da je mož silno bogat, vendar niso našli po smrti pri njem nobenega premoženja in sedaj se trudita angleška in francoska policija, da najdeta denar.

John Drinan je bil vse svoje življenje velik čudak in nihče ni vedel o njem nič natančnega povedati. Tako tudi nihče ni vedel, odkod je njegovo premoženje, ker on sam tega tudi ni nikomur pripovedoval. Na francoski rivieri je živel že nad 30 let. Včasih je za par dni odpoštoval, potem pa se je zopet vrnil; kam pa je hodil, ni vedel nihče. Ljudi je črtil in ni maral občevati z nikomur; bržkone se je ljudi bal, da ga oropajo. Javno se je pokazal le v velikih gručah ljudi, kakor se zbero pri raznih športnih prireditvah. On sam je bil namreč silno vnet za tenis.

Kljub svojemu velikemu bogastvu je bil pa zelo skop. »Glejte,« je rekel včasih, »jaz ne rabim

na leto več kakor 300 funtov, to je pa silno mnogo!« Vse njegovo mišljenje je šlo za tem, kako bi zmanjšal stroške za svoje zabave. Če je n. pr. šel na kakšno športno tekmo, je vedno obhodil ves prostor, če je kje kakšna luknjica, skozi katero bi lahko zastoj gledal, in šele potem, če take zastojarske prilike ni našel, je kupil vstopnico.

Danes pa je čudaški in skopi milijonar mrtev in nihče ne ve, kje je njegov denar.

50 letnica nemškega pisatelja Waldemarja Bonsels-a

Najbolj znano delo tega pisatelja je knjiga »Die Biene Maja und ihre Abenteuer« (»Čebelica Maja in njene prigode«).

Beli zobje

Znano je, da imajo prebivalci Azije in Afrike, ki so mohamedanske vere, večinoma krasne, bele zobe. Ta pojav pa je posledica nekega njihovega verskega predpisa.

Mohamedanska vera namreč nalaga svojim vernikom, da si morajo snažiti svoje zobe z »misvakom«. »Misvak« je les, ki je popolnoma brez okusa, raste pa v puščavi, posebno pa v Arabiji, kjer mu pravijo »erak«. Kadar je ta les suh ali vsaj pol suh, dobi ščelinsto vlakna in takrat ga rabijo tako kakor rabimo mi ščetke za zobe. Vlakna, ki so v lesu, so trpka in razkužujejo usta in zobe, ob enem pa poživljajo meso ob zobeh. Zato pa se v Arabiji ne more udomačiti nobena naša »pasta« ali »krema« za zobe.

Les je zelo poceni, prodajajo ga pa »atardosic«. To so prodajalci dišav v Arabiji. Kmetje pa si nabirajo »misvak« sami. Tudi zobotrebci imajo — zobotrebci so suha cvetlična stebela, s temi sredstvi si vsi čistijo usta in zobe, reveži in bogatini.

Vera nalaga mohamedancem tudi to, da se morajo večkrat na dan umivati. Tudi po vsaki jedi si morajo izprati usta in očistiti zobe, in sicer z milom; kjer pa ni mila, tam jim dobro služi tudi zemlja. Usta si ispirajo tako, kakor da grgrajo.

Kakor si danes Evropejca že ne moremo misliti brez cigarete, tako nosi tudi vsak mohamedanec svoj »misvak« s seboj. In ker je čiščenje zob verski obred in predpis, zato si zobe čistijo povsod; tudi v najboljši družbi, ne da bi se komu zamerili. Lepi zobje veljajo namreč pri njih kot merilo notranje kulture.

Zobne čistiti se uče že otroci. Otroci grizejo lahko vse, samo orehove ne smejo griziti, ko menjajo zobe. Takrat groze otrokom: »Če ne boš sedaj varoval zob, ti bodo zrastle oslovski zobje!« Mladi možje pa rabijo svoje zobe, kakor orodje za vse.

Poslužujte se za oglašanje
»Jugoslovana«!

Vstoličenje škofa dr. Groeber-ja v Meissenu

Maršal, konj in kipar

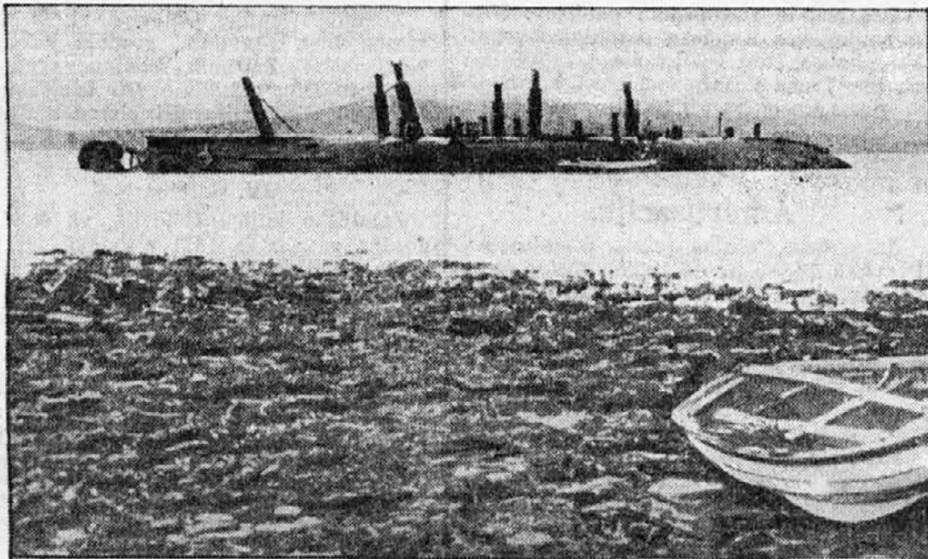
V Angliji se že precej časa bije hud boj za spomenik maršala Haig-a, ki je bil v svetovni vojni nekaj časa vrhovni poveljnik angleške armade. Maršal je umrl l. 1928., kmalu po njegovi smrti pa je državna uprava naročila pri kiparju Hardimanu kip maršala na konju.

To naročilo pa ni prineslo doslej kiparju »sebene sreče in posebnega veselja. Komaj je predložil svoj prvi osnutek za spomenik, se je že vnel boj, ker so bili nekateri ljudje ogreani nad tem, da jezdec na konju ni bil prav nič podoben pokojnemu maršalu, konj pa je nastor, kakršnega pokojni maršal nikdar ni jezdil. Maršal Haig je jezdil namreč vedno le vitke konje. Zato je »javno mnenje« reklo, da se tak spomenik ne sme postaviti. Kipar je sicer »ječal, da tu ne gre toliko za sličnost potez v obrazu, ampak za to, da pride do veljave in izraza bistvo junastva; on je ustvaril pač prisposodbo (alegorijo), ki ima nekaj »maršalovih potez, ne pa portreta. Bilo pa je vse zaman:« celo državna uprava je namignila kiparju, naj napravi rajši — portret maršala in njegovega konja.

Na vsestranski pritisk je Hardiman napravil nov osnutek. Novi osnutek pa je naletel na še večji odpor kakor prvi in »javno mnenje« je reklo, da je prvi osnutek mnogo boljši kakor drugi. »Javno mnenje« je podpirala tudi maršalova vdova, ki je trdila, da svojega moža na konju sploh ne more spoznati. V prepir pa se je vmešal tudi tajnik pokojnega maršala Boraston, ki je na kratko izjavil: »Ko sem videl prvi osnutek, sem bil prepričan, da se kaj slabšega in gršega sploh ne da narediti. Pa se je strašno zmotil. Prvi spomenik je izgledal, kakor da bi bili maršala in njegovega konja celo leto s silo pitali, drugi spomenik pa je tak, kakor da sta maršal in njegov konj celo leto stradala.«

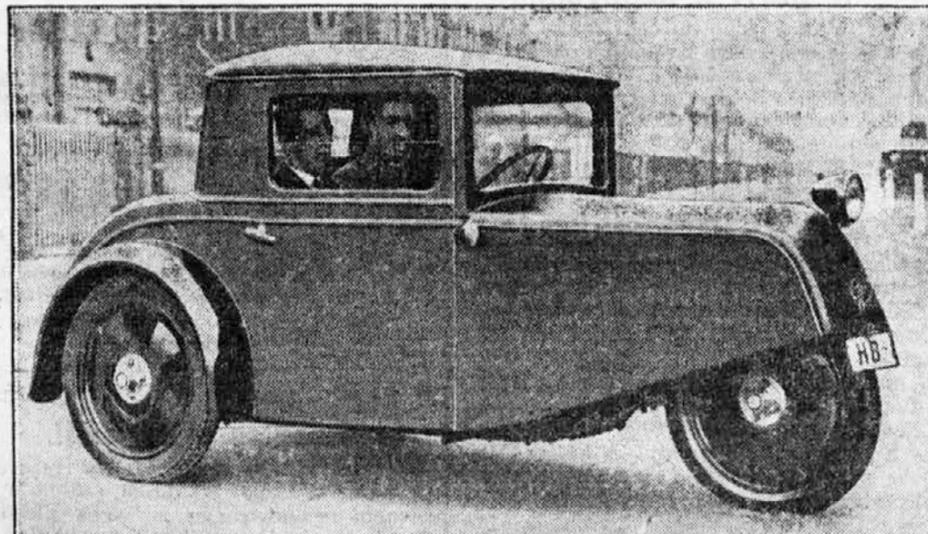
Proti »ema osnutkoma je končno nastopil še »maršal« Zelicoe imenu »zveze bojevnikov«, ki se je čutila razžaljeno. Admiralu tudi ni forma na osnutku ni bila všeč, češ, da ni bila toliko »mehov kolikor je predpisanih. In dalje: Ali je že kedaj videl kdo sedeti angleškega maršala na konju gologlavega?

Stvar je prišla na razgovor tudi v parlamentu in kipar, ki mora biti res zelo dober in potrpežljiv človek, se je odločil, da napravi še tretji osnutek. Kiparju pomagajo sedaj trije generali, da bo uniforma izdelana po vseh predpisih, neki minister je »ubil« imenu kiparjevem, da bo kip natanko podoben rajnkemu maršalu.

Dvignjena nemška ladja »Von der Tanne«

Nemci so leta 1919. potopili sami vse nemške vojne ladje, ki so bile internirane v angleškem pristanišču Scapa-Flow. Eno od teh ladij in sicer križarko »Von der Tanne« so sedaj dvignili. Dvignjeno ladjo bodo razdrli in porabne dele bodo porabili drugod.

Z mednarodne razstave v Berlinu

Zanimiva novost: mali voz na treh kolesih. — Voz je po svoji opremljeni zunanji in znotraj podobni velikemu vozu, je pa zelo poceni. Goni ga motor 5 in pol konjskih sil.